Leto VII. štev. 236 | Ljubljana, sreda 13 oktobra 1926 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I Telefon štev. 72, ponoči tudi štev 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št 54 — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr 105.241

Ljubljana, 12. oktobra.

Danes je bil v Beogradu kritičen dan. Ministrski svet je bil že od predvčerajšnjega dne takorekoč v permanenci, da reši vprašanje zagrebške afere. Vsled nekvalificiranega nastopa Stjepana Radića je prišla naša država v mučen položaj: njena avtoriteta in njena mednarodna korektnost ter gostoljubnost napram čsl. parlamentarcem, zastopnikom zavezniške države, je bila kruto žaljena po voditelju stranke, ki nosi danes polno soodgovornost za vodstvo državnih poslov. Vprašanje zadostne satisfakcije in korenite remedure se je postavilo samo od sebe. Vsa javnost je pričakovala, da bo ministrski svet energično razčistil situacijo. A za današnjo vlado nobena še tako priprosta stvar ni enostavna. Vsa njena eksistenca je posvečena popravljanju in izravnavanju neprestanih pogrešk, izpadov in blaznosti Stjepana Radića in njeni najsrečnejši dnevi so, kadar Radić ne govori in ne piše. Ni čuda, da je režim RR tako sterilen, da ostajajo vsa važna gospodarska, socijalna, kulturna vprašanja nerešena, saj absorbira Radić vso pažnjo, vso skrb g. Uzunovića in njegovih ministrov, ki živijo takorekoč le od umetnosti čim manj videti, nič slišati, vse prenesti.

Tokrat pa se vendarle ni dalo kar enostavno preiti na dnevni red: škandal je bil prevelik in preveč javen. A k temu je prišla še druga stvar. Davidovićevci so porabili priliko ter so po poslancu Angjelinoviću v obliki interpelacije predložili nove dokaze, da Radić in njegova ožja okolica energično nadaljujejo svojo protidržavno propagando. Dr. Angjelinović je zbral iz knjige nekega Miškina, ki je nedavno izšla v oficijelnem izdanju kulturne organizacije HSS «Seljačke Sloge» (katere glavni faktor je Stj. Radić), citate, ki na naravnost klasičen način hujskajo, popisujejo, kakšna nesreča je za hrvatskega seljaka služiti v vojski, norca brijejo iz gesla «za kralja in domovino», govorijo o tem, kako nad nedolžnim narodom pasujeta «bela» in «črna» roka, objokujejo suženjstvo vojaka, ki je ob dneh prevrata strgal s svoje čepice «F. J.» a njegova sreča ni dolgo trajala, ker so mu mesto tega nabili na glavo šajkaco z «SHS». Interpelacija navaja iz te knjige tudi originalen vojaški «Ocenaš», ki je na las podoben onemu, katerega so v času vojne boljševiki širili po zakopih in rovih. Končno konstatira interpelacija, da je ta knjiga, ki se nemoteno širi med narodom, izšla v zbirki, kateri je vlada na zahtevo radićevcev dovolila posebno subvencijo. Angjelinovićeva interpelacija je položaj gotovo še bolj komplicirala in je večino vlade vendarle prisilila, da zahteva od Radića čiste račune. Soglasnosti ni bilo mogoče doseči. Radićevski ministri, ki se morajo slepo pokoravati Radićevi volji, so izbegavali razčiščenje, prinašali vedno nove izgovore, slikali celo afero po svoje in postalo je očito, da ne morejo in ne smejo desavuirati svojega šefa. Tako so danes dopoldne končala posvetovanja v ministrskem svetu z neuspehom in min. predsednik Uzunović se je odpeljal v Topolo k kralju. Splošno prepričanje je bilo, da nosi ostavko vlade in da je izbruh krize neminoven.

Logika dogodkov pa je nekaj drugega, nego logika današnjega režima. Gospod Uzunović se je ponoči vrnil iz Topole s pooblastilom, da se nadaljuje razpravo o likvidaciji zagrebške afere in o garancijah proti Stj. Radiću. Ni težko najti vzroke. Že poročila iz ministrskih sej so govorila, da je najbolj oportunistično stališče v Radićevi aferi zavzemal minister zunanjih del g. Ninčić. Naravno. Saj je ogrožen ves njegov aranžman glede sprejema nettunskih konvencij. Radiću so dali Nikićevo glavo, da je obljubil svoje glasove za nesrečne konvencije, katere Italija s tako sumljivo energijo urgira. Če se vlada sedaj podere, kdo naj te konvencije odglasuje? Drugo je, da g. Uzunović očividno nima v roki nobene kombinacije, ki bi mogle nadomestiti sedanjo koalicijo. Res se ponujajo klerikalci kot spasitelji, ki naj bi z g. Nikićem potegnili radikale iz blata, toda to je vendarle premalo resna stvar. Drugih možnosti pa danes za radikale ni. Navajeni smo že, da v takih situacijah voditelji te stranke le vseradi žrtvujejo vse interese svoje stranke . . . Zato se je g. Uzunović odločil, da še enkrat poskusi. Ni nemogoče, da se pri tem pokaže, da je Radić v Zagrebu ravnal popolnoma korektno, da so incident izzvali čsl parlamentarci ali pa da ga sploh ni bilo . . .

Vsekakor je dejstvo, da se je g. Uzunović vrnil iz avdijence z izjavo, da ni podal ostavke.

Nove madžarske kombinacije

Beograd, 12. oktobra. p Londonska «Westminster Gazette» piše o pogajanjih, ki so jih začeli nekateri madžarski plemiči, ki imajo velika posestva v Erdelju. Njihova akcija gre za tem, da se madžarski prestol združi z rumunskim in tako ustvari dvojna monarhija, kakor je bila svoj čas Avstro-Ogrska. Skupni vladar naj bi bil kralj Ferdinand.

Danes odločitev o krizi vlade

Min. predsednik je bil sinoči v Topoli v avdijenci. — Proti splošnemu pričakovanju še ni podal ostavke. — Danes bo imel odločilni sestanek s Pavlom Radićem.

Beograd, 12. oktobra p. **Ministrski predsednik Uzunović se je ob pol 12. ponoči vrnil iz Topole. Ostavke ni podal. Pogajanja se jutri nadaljujejo. Kriza je permanentna.**

Beograd, 12. oktobra p. Člani vlade in parlamenta so sigurnostjo računali da je min. predsednik Uzunović danes zvečer v Topoli podal ostavko celokupne vlade. Z nestrpnostjo je vse pričakovalo njegovega povratka v Beograd. Na kolodvoru so se zbrali številni novinarji, ki so čakali na min. predsednika. Vlak je imel dve uri zamude in je prišel šele ob 23.30. G. Uzunović je izjavil novinarjem: **Bil sem v avdijenci pri kralju. Ostavke nisem podal.**

Na vprašanje vašega dopisnika, kakšen značaj je imela avdijenca, je odgovoril g. Uzunović: **»Krono sem obvestil o začetku skupščinskega dela. Obvestil sem tudi kralja o razgovorih, ki sem jih imel te dni glede zagrebškega incidenta.«** Min. predsednik je dodal, da se bodo **ti razgovori jutri nadaljevali,** v kolikor bo to dopuščala seja skupščine. Na vprašanje vašega dopisnika, ali je izgleda, da se spor z radićevci poravna, in ako se to ne zgodi, kakšne posledice bi utegnile nastopiti je dejal Uzunović: **»Ako se spor ne reši v zaželjenem smislu, bomo gledali, da najdemo drugo rešitev.«** Na vprašanje, ali je optimist glede rešitve zadeve, je dejal min. predsednik, da ni ne mlad in ne ambicijozen, ampak da bo gledal, kako se bodo stvari razvijale. Vlada je svojo besedo jasno izrekla. Vaš poročevalec je pripomnil, da krožijo verzije, ki jih vzdržujejo radićevci, češ da zagrebški incident ni vzrok vladni krizi, ampak da je iskati razloga popolnoma drugod. G. Uzunović je dejal: »O vsem tem ne vem ničešar. **Toda ako bi se pokazalo, da so zapreke tudi drugod, jih bomo vzeli v pretres.** Vse vprašanje je v razgovoru in gledali bomo, da spravimo stvar s poti.«

Na vprašanje novinarjev, kaj pravi k interpelaciji poslanca dr. Angjelinovića, je izjavil Uzunović, da se bo treba s tem resno baviti. G. Uzunović se je ponoči odpeljal s kolodvora naravnost domov.

Jutrišnjega dne pričakuje vsa javnost z največjo nestrpnostjo. Splošno računajo, da bo Uzunović še dopoldne imel sestanek s Pavlom Radićem in da bo na tem sestanku padla končna odločitev.

Kaj je zahtevala vlada od Radića

Da javno prekliče in obžaluje svoj zagrebški nastop in da odstopi kot predsednik HSS. — Uzunovićeva pot v Topolo. — Ogromna nervoznost v Beogradu.

Beograd, 12 oktobra p. Današnji dan je pokazal, da se nahaja kabinet g. Uzunovića v popolni krizi. Snoči je bil v Topoli minister Srškić. Njegova avdijenca pri kralju je ostala neopažena. Minister je krono obvestil o včerajšnjih pogajanjih med Uzunovićem in [illegible] bilo ministrsko predsedništvo v znaku krize in ga je obiskalo veliko število novinarjev in radovednežev. Vlada je bila od 8 do 13 stalno zbrana. Formalne seje pa ni bilo, marveč je g. Uzunović izmenjal mnenja z raznimi ministri. Dopoldne je prijavil g. Uzunović svojo avdijenco pri kralju v Topoli za popoldne, da bi krono poročal o razgovorih, ki jih je imel z radićevci. Radikalska teza je, da je St. Radić s svojim nastopom v Zagrebu pokazal, da mu ni do resnega dela. Minister Vujičić je izjavil vašemu dopisniku, da je Radić zopet zanetil plemenske strasti, da izkopava zopet svoje stare metode. Njegovo obnašanje je stalno izzivanje in onemogočevanje vsakega rednega dela. To se mora enkrat nehati, pa naj stane kar hoče.

Radikali so zahtevali od radićevcev, naj se St. Radić slovesno **opraviči za svoj nastop v Zagrebu** s formalno izjavo v jugoslovenskih in češkoslovaških listih. Kot jamstvo, da se vlada zavaruje pred nadaljnjimi Radićevimi napadi, je zahteval min. predsednik, **naj se Radić odreče vodstvu svoje stranke.** Radićevski ministri so po telefonskem razgovoru s St. Radićem izjavili, **da ne morejo sprejeti Uzunovićevih zahtev.**

Po tem odgovoru je ministrski predsednik konzultiral svoje radikalske kolege. Dr Slavko Miletić in Simonović sta kot izrazita paščeva zahtevala prezpogojno ukinjenje koalicije. Dr. Srskić in dr. Ninčić sta oportunista in menita, da je treba iskati drugega, manj ostrega izhoda. Notranji minister Maksimović zastopa stališče, naj se proti Radiću uvede policijska preiskava. Ako se dokaže, da je kriv, naj se kaznuje in naj iz tega izvaja posledice. Radićevci zanikajo točnost uradnega poročila o zagrebškem incidentu ter trdijo, da st. kriva veliki župan in odbor za sprejem gostov, tudi skušajo zadevo speljati na drugo polje, češ da radikali izzivajo krizo ne radi incidenta v Zagrebu, ampak zaradi odnošajev v njihovi lastni stranki, ki neob odno zahteva razčiščenja.

Ves današnji dan je potekel v skrajni nervoznosti in neinformiranosti. Ministrski predsednik Uzunović se je ob 15. odpeljal v Topolo, pušča pa svoje kolege brez vsakega obvestila. Ministri so soglasno brez orijentacije. Vsi so v razgovorih z novinarji izjavljali, da je 95% verjetnosti, da poda Uzunović še nocoj ostavko. Do povratka Uzunovićevega ni bil noben politik na jasnem. Uzunović se je v Topoli izmikal novinarjem, ki so šli za njim in ni do poznega večera dospela nobena vest o rezultatu njegove avdijence v Beograd.

Zanimivo je ugotoviti, da so se nocoj širile po mestu govorice, da skuša z ozirom na verjetnost kriza RR minister Pucelj približati se skupini dr. Nikića in da je v tem smislu že iskal stikov z dr. Nikićem. Korak ministra Puclja bi se pridružil baje tudi dr Šuperina. Ta vest je izzvala veliko senzacijo. Vaš dopisnik se je obrnil do g. Puclja, ki pa to vest energično demantira.

Težka situacija v radikalskem klubu

Beograd, 12. oktobra, n. V dneh splošne napetosti je značilno razpoloženje v radikalskem klubu. Reči se more, da proti ministrskemu predsedniku Uzunoviću ni sedaj le ožja okolica g. Pašića, ampak že tudi širši krogi radikalskega kluba samega. Bivši njegovi prijatelji so danes že jeli ostro kritizirati njegov postopek. O Uzunoviću pravijo, da se ne briga za interese države ali stranke, marveč edino le za to, da ostane še nadalje na čelu vlade. Preko slučaja dr. Nikića ne bo mogel radikalski klub lahko priti. Škandal je, da je Uzunović prisilil dr. Nikića, da stopi iz vlade baš v trenotku, ko je v klubu splošno znano, da je bil ravno dr. Nikić oni, proti kateremu je naperjen ves Radićev srd. In ravno v tej svoji jezi bi mogel Radić ponuditi Pašiću roko preko glave g. Uzunovića. Radikali ne morejo, kakor sami zatrjujejo, sklicati niti seje svojega kluba.

Uzunović je, kakor se je danes govorilo po Beogradu, telefonsko naprosil g. Pašića, naj se takoj povrne v Beograd. Baje mu je že bil poslan salonski voz iz Sarajeva v Cavtat.

Kriza na zagrebškem magistratu

Zagreb, 12. oktobra n. Razmere v občinskem svetu zagrebškem postajajo vsak dan slabše. Danes je izjavil župan Heinzl novinarjem, da bo odstopil, ako ostanejo še nadalje današnje razmere v mestnem svetu. Župan zahteva od občinskega zastopa, naj mu da kompaktno in močno večino, kakor jo je imel doslej, ker se noče prepirati s posamezniki zaradi raznih afer in kriz.

Kaj zahteva Anglija od Rusije

Krasinov razgovor s Chamberlainom. — Angleška politika napram Rusiji ostane nespremenjena.

London, 12 oktobra (be.) Včeraj je razpravljal sovjetski zastopnik Krasin s Chamberlainom o obnovitvi rusko-angleških trgovinskih pogajanj.

London, 12 oktobra. (lo.) Vest, da je imel zastopnik sovjetske vlade Krasin z zunanjim ministrom Chamberlainom razgovor o novem pravcu angleške politike napram Rusiji, ni točna. Krasin je Chamberlainu edinole predložil poverilno pismo in so bili razgovori, ki so trajali nekaj ur, le splošnega značaja. Politika angleške vlade Rusiji bo ostala nespremenjena. Vladno poročilo zunanjemu odseku spodnje zbornice povdarja, da smatra angleška vlada priznanje ruskih dolgov Angliji, striktno izpolnitev vseh določb trgovinske pogodbe in konec vsake protiangleške propagande kot pogoj za sporazum med Anglijo in Rusijo. Angleška vlada ne bo stavila angleški trgovini z Rusijo nikakih ovir. Vzlic temu, da angleški finančni krogi ne dovoljujejo za trgovino z Rusijo velikih kreditov, je trgovski promet z Rusijo večji kot z vsako drugo državo.

Rusko-nemška trgovina

Moskva, 12. oktobra. (be.) Semkaj je prispela delegacija nemških industrijalcev, da se posvetuje s sovjetskimi vladnimi zastopniki o gospodarskih problemih. Razpravljalo se je o adaptaciji luke Kraljevac za izvoz ruskega žita. Ruski delegati so izrazili svoje zadovoljstvo nad dejstvom, da so pripravljene nemške banke garantirati izvozne kredite.

Zbližanje med Madžarsko in Jugoslavijo

Priprave na arbitražno pogodbo. — Italijanske skrbi radi Splita. — Populariziranje «jugoslov. orijentacije» na Madžarskem.

Beograd, 12. oktobra p. Madžarski list »A Reggelt« je objavil vest, da je arbitražna pogodba med Jugoslavijo in Madžarsko stvarno že sklenjena ter navaja tudi njeno vsebino. V bodoče naj se vsi spori med Madžarsko in Jugoslavijo rešijo na prijateljski način. Ako bi se v eni ali drugi stvari ne našel sporazum, naj se zadeva predloži razsodišču, ki bo imelo svoj sedež v Budimpešti in v Beogradu, eventualnemu mednarodnemu razsodišču v Haagu. Odpovedni rok pogodbe znaša eno leto. Arbitražna pogodba stopi v veljavo, čim jo ratificirata oba parlamenta.

Z ozirom na te vesti je madžarsko zunanje ministrstvo izdalo komunike, v katerem pravi: Sobotna izjava dr. Ninčića je medsebojno razmerje učvrstila v toliko, da ni ovir več med Jugoslavijo in Madžarsko, da se ne bi sklenila arbitražna pogodba med njima. To je vse, kar je na stvari konkretnega. Zaključne prijave za sklenitev madžarsko-jugoslovenske arbitražne pogodbe se še niso niti začele. Doslej so se le izmenjale misli o tej pogodbi. Zato je tudi nemogoče objaviti določbe pogodbe. Ako se to vseeno dela, potem ni to nič drugega kot plod fantazije«.

Kar se tiče svobodne cone v splitski luki, so dobili madžarski novinarji od svojega zunanjega ministrstva obvestilo, da se sedaj komisija strokovnjakov bavi s pripravami za spremembo tarifov, ki bodo potrebne, ako se ustvari taka svobodna cona.

Milan, 12 oktobra. r Izjave jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Ninčića o sodelovanju Jugoslavije in Madžarske na gospodarskem polju ter o odstopu svobodne cone za Madžarsko v Splitu so izzvale v Italiji občo pozornost.

Posebno se vznemirja »Secolo« radi gospodarskih posledic nove jugoslovenske politike napram Madžarski. List naglaša, da se je pred vojno razvijala vsa madžarska zunanja trgovina preko Reke, dočim se sedaj Jugoslavija trudi pritegniti jo na Split. Če bi prišlo do konkurenčnega boja med Reko in Splitom, pravi »Secolo«, je jasno da bo Reka podlegla. V tem slučaju bi bila pokopana končno vsaka nada na nekak preporod Reke, ki bi temu pristanišču povrnil predvojni gospodarski položaj. Radi tega mora Italija z največjo pazljivostjo zasledovati novi kurz jugoslovenske politike ter mora v interesu italijanske gospodarske oblasti na Jadranu porabiti vsa sredstva, da bi zavarovala Reko kot izhodno točko madžarske zunanje trgovine.

Budimpešta, 12. oktobra r. »Esti Kurir« objavlja uvodnik pod naslovom »Jugoslovenska orijentacija«, v katerem pravi, da je tragedija madžarskega naroda v tem, da je šele sedaj uvidel potrebo sporazuma z Jugosloveni. To potrebo bi morali Madžari uvideti že pred 15 leti. Jugoslovenska orijentacija, pravi list na drugem mestu, mora biti začetek evropske politike miru na Madžarskem in v skladu s splošno evropsko politiko miru, ki ima glavno osnovo v nemško-francoskem sporazumu.

Priprave za gospodarski Locarno

Ugoden potek angleško-nemških gospodarskih pogajanj v Londonu. — Angleško-nemška gospodarska antanta. — Sklenitev evropskega jeklenega trusta.

Berlin 12 oktobra. d. V vrsti nadaljnih korakov za zbližanje med Anglijo in Nemčijo, predvsem na gospodarskem polju, je dejstvo, da nameravajo v najkrajšem času posetiti vodilni angleški industrijci razna industrijska središča Nemčije. Podroben program in čas poseta bo določil poseben odbor, čigar predsednik bo z nemške strani dr. Duisberg z angleške pa sir Robert Horne. Dr Duisberg bo v četrtek poročal v državni zvezi nemške industrije o uspehih konference.

Berlin, 12. oktobra d. Pri angleško-nemških pogajanjih v Londonu je bilo urejenih tudi nekai aktualnih vprašanj. Tako se je ugotovilo, da je sodelovanje med Nemčijo in Anglijo potrebno, da se z njim izloči konkurenčni boj. Poset vodilnih angleških industrijcev v Nemčiji ima namen, da se pri tej priliki razpravlja o sodelovanju v premogovni in barvni industriji.

Pri pogajanjih so prišli na razgovor razni problemi produkcije, cen in prodaje blaga ter glavne smernice možnosti sodelovanja med obema državama, ki prihajajo v poštev pri ustanovitvi angleško-nemške gospodarske antante. Zlasti so razpravljali o vprašanju skupne obnove ruskega gospodarstva, pri čemer so angleški delegati bolj poslušali in vpraševali, ker so želeli iz dosedanjih nemških izkustev z Rusijo kolikor mogoče profitirati za bodoča pogajanja med Anglijo in Rusijo.

London, 12 oktobra d. »Daily Telegraph« piše, da pri pogajanjih med nemškimi in angleškimi industrijci nista prišla v razgovor ne carinska tarifa, ne ustanovitev mednarodnega veletrusta, pač pa se je razpravljalo o položaju premogovne industrije v obeh državah. »Westminster Gazette« govori o svetovnem trgovinskem trustu in smatra za mogoče, da se s to konferenco začne novo razdobje na svetu, ki naj bi imelo svoj značaj v tem, da bo kakor v Ameriki tudi ostali svet razdeljen v gospodarske skupine. Pri pogajanjih o železni, premogovni, jekleni in kemični industriji je bilo govora tudi o trgovini z Rusijo. Nemški zastopnik je podal podroben pregled posledic, nemško-ruske trgovinske pogodbe. Kljub oficijelnim nemškim in angleškim demantijem zatrjuje list, da so pogajanja dovedla do sklenitve jeklenega trusta v Evropi.

Pariz 12. oktobra d. Glavni urednik »Matina« Sauerwein objavlja razgovor, ki ga je imel z ravnateljem Darmstädske banke, Jakobom Goldschmidtom. Ravnatelj je naglašal, da sporazum med Nemčijo in Anglijo nikakor ne sme in ne more biti naperjen proti kaki tretji državi. Zaradi neobhodno potrebnega gospodarskega in finančnega sodelovanja med Evropo in Ameriko bi bilo usodepolno, ako bi bili veliki načrti gospodarske antante naperjeni proti ameriškim interesom.

Pariz, 12. oktobra d. »Chicago Tribune« pravi, da morajo pogajanja glede nemških železniških obveznic dovesti do nove konference med Francijo, Nemčijo in Anglijo. Na konferenci naj bi bila zastopana tudi Amerika. Na tej konferenci naj bi se definitivno določilo plačevanje nemških anuitet po Dawesovem načrtu. V poštev prinaša baje znižanje nemške vojne odškodnine in zmanjšanje ameriških zahtev do Francije. Ni izključeno, da se Anglija pridruži zgledu Zedinjenih držav.

Težaven položaj angleških rudarjev

Stavkajočim rudarjem primanjkuje denarnih sredstev. — Delavska stranka za nacijonalizacijo rudnikov, kot edino rešitev krize.

London, 12. oktobra (10.) Danes se je nadaljeval v Margeteu občni zbor delavske stranke. Poslanec Rhys Davies je predlagal resolucijo, v kateri se protestira proti vladni politiki v vprašanju premogovne krize in izraža mnenje, da je krizo mogoče rešiti le na podlagi nacijonalizacije premogovnikov. Resolucijo je odločno pobijalo mnogo govornikov, češ, da ne proži nikake praktične podpore rudarjem. Poslanec Birkwood je zahteval resolucijo, ki bi mogla opogumiti stavkajoče rudarje. Kar rudarji sedaj zahtevajo, je dejal govornik, je denar. Zato je potrebno, da prispevajo v podporni fond vse angleške delavske organizacije. Vodja železničarske organizacije je izjavil, da bo sklical tozadevno posebno konferenco. Sedaj je brezposelnih 45.000 železničarjev, ki se od zadnje stavke niso vrnili na delo, 200.000 železničarjev pa dela samo tri dni v tednu. Društvo strojevodij pobira doklade za svoje lastne ljudi. Kar se tiče resolucije, sprejete na zadnjem sestanku mednarodne rudarske zveze v Bruslju, je ta resolucija le kos papirja, ker ne more preprečiti dovoza inozemskega premoga v Anglijo. Thomasov govor so ekstremisti sprejeli s hrupnimi protesti.

Vodja transportnih delavcev Ben Titlett je branil Thomasova izvajanja. Transportni delavci ne morejo storiti ničesar, ker so že milijon funtov žrtvovali za stavkajoče rudarje. Zadolžili so se za pol milijona funtov. Osem tisoč transportnih delavcev je brez posla in 100.000 je samo delno zaposlenih. Vodja delavske stranke Ramsay Macdonald je povdarjal z ozirom na vladajočo brezposelnost nemogočnost davka v podporo stavkajočim rudarjem. Najboljša pot za rešitev krize je nacijonalizacija premogovne industrije. Končno je bila resolucija sprejeta z 3,315.000 proti 210.000 glasovom.

London, 12. oktobra (be.). Skupščina delavske stranke v Margeteu je z večino glasov odklonila pripoznanje pooblastil dvajsetih komunističnih delegatov z motivacijo, da se mora Moskva odreči vmešavanju v angleško delavsko politiko.

Nepomirljiv madžarski atentator

Budimpešta, 12. oktobra. d. V Kecskemetu je bila včeraj seja liberalne opozicije, ki je sprejela resolucijo v prilog načelniku stranke Rassayu. Ko se je čulo ime Rassay, je zaklical davčni uradnik Franc Molnar, ki je izvršil atentat na Viljema Vazsonyja, z močnim glasom: «Doli z Rassayem!» Zborovalci so se vrgli na Molnarja, ki je oddal nanje več strelov z revolverja, ni pa nikogar zadel. Policija je Molnarja prijela, po zaslišanju pa ga je zopet izpustila. Proti njemu je uvedeno sodno postopanje.

Važna politična sprememba na Češkoslovaškem

Včeraj je bila imenovana nova čsl. poluparlamentarna vlada, v kateri so, prvič odkar obstoja republika tudi Nemci.

Praga, 12. oktobra s. Uradno se objavlja: Predsednik republike je danes izdal sledeči lastnoročni pismi:

Gospod Jan Černy, predsednik vlade češkoslovaške republike v Pragi. Gospod predsednik vlade! Ugodim prošnji vlade ter sprejmem Vašo in demisijo ostalih članov vlade.

Masaryk m. p. Černy m. p.

Gospod poslanec Švehla!

Imenujem Vas za predsednika vlade. Dalje imenujem posl. dr. Milana Hodžo za ministra za prosveto in ljudsko izobrazbo ter mu poverim vodstvo ministrstva za izenačenje zakonov in organizacijo uprave, dr. Roberta Mayr-Hartinga za pravosodnega ministra, Josipa Najmana za prometnega ministra, dr. Franca Spino za ministra za javna dela, dr. Otokarja Srdinka za poljedelskega ministra, Franca Udržala za ministra za narodno brambo, Jana Šramka za ministra za socijalno skrbstvo ter ga poverim z vodstvom ministrstva za narodno zdravje in telesno vzgojo, dr. Franca Noseka za ministra za pošto in brzojav, nadalje profesorja dr. Eduarda Beneša za zunanjega ministra, predsednika politične uprave v Brnu Černega za notranjega ministra ter ga poverim z vodstvom minitrstva za ljudsko prehrano, profesorja dr. Karla Engliša za finančnega ministra, sekcijskega načelnika dr. Franca Peroutko za ministra za industrijo, trgovino in obrt ter Josipa Kallaya za ministra brez portfelja.

Masaryk m. p. Švehla m. p.

Praga, 12. oktobra s. Novi ministri odidejo jutri v Topolčane, kjer položijo prisego v roke prezidentu republike. V četrtek se sestane parlament ter se na tej seji predstavi nova vlada z obširno programatično deklaracijo.

*

Z imenovanjem nove čsl. vlade pričenja važno novo razdobje v čsl. notranji politiki. Prvič se pojavljajo Nemci v vladni večini in kot člani kabineta. Dve močni nemški stranki, tkzv. zveza poljedelcev in pa krščansko socijalna stranka ste definitivno opustili iredentistično stališče ter prešli v aktivistično politiko Izvajali ste s tem konsekvence iz razpoloženja večine nemškega ljudstva ČSR, ki se je v nasprotstvu s svojimi politiki že davno porilo z dejstvom, da pripada državi Čehoslovakov, v kateri se mu v ostalem izborno godi. Nova čsl. vlada šteje dva nemška ministra ter so Nemci dobili portfelj pravde in javnih del. Podrobnosti o pogojih, pod katerimi so Nemci vstopili v vladno večino, še niso znane. Zatrjuje se, da bo v konsekvenci njihovega koraka imenovanih tudi večje število nemških funkcijonarjev na vodilnih mestih državne uprave. Poleg Nemcev so prvič v vladni večini in vladi tudi Hlinkovi slovaški klerikalci, ki so do sedaj proglašali separatistična načela. Druga značilna poteza nove vlade je, da predstavlja pokret na desno Socijalistične stranke vseh struj od komunistov do narodnih socijalcev so ostale v opoziciji — tudi prvič, odkar obstoja ČSR. Res ima narodno-socijalna stranka svojega uglednega člana dr Beneša v kabinetu. Toda dr. Beneš je imenovan izključno kot strokovnjak, ne pa kot politik, kar prezidentovo lastnoročno pismo še posebej podčrtava, nazivajoč ga profesorja.

Novi ministrski predsednik ČSR Antonin Švehla

Min. predsednik Švehla, katerega otrok je takorekoč nova vlada, je spretno premagal težkoče pri sestavi novega kabineta s tem, da mu je dal polparlamentarni značaj. Češki narodni demokrati (dr. Kramař) so sicer pristali, da sodelujejo v vladni večini z Nemci, vendar so odklanjali direktno sodelovanje z njimi v kabinetu, češ Nemci morajo svojo lojalnost šele dokazati. Mesto parlamentarca demokrata je bil zato imenovan za ministra oddelni načelnik dr. Peroutka ki je somišljenik narodno-demokratske stranke Težkoče glede vprašanja, kdo naj dobi notranji resort so odpravljene s tem, da je ta portfelj izročen dosedanjemu min predsedniku Černemu, uradniku Stara tradicija čsl. kabinetov je, da se tkzv slovaško ministrstvo poverava uradniku To se je tudi tokrat zgodilo. Minister ze Slovaško je ostal dr Kallay V kabinetu je ostal tudi znani narodno-gospodarski strokovnjak profesor dr. Engliš kot finančni minister.

Nova vlada še ni popolna Slovaška »ludova« stranka še ni imenovala svojih zastopnikov v kabinet Njen voditelj Hlinka se nahaja v Ameriki ter se vrača koncem meseca Očividno stranka brez njegovega odobrenja ni hotela postaviti ministrskih kandidatov Iz liste novega kabineta je razvidno da sta Hlinkovim klerikalcem rezervirani dve mesti

Po politični pripadnosti so v novi vladi 4 agrarci (Švehla, Hodža, Srdinko in Udržal), 2 češka klerikalca (Šramek in Nosek), eden zastopnik čsl. obrtniške stranke (Najman), eden nemški poljedelec (profesor slavistike na praški nemški univerzi Spina), eden nemški krščanski socijalist (prof. Mayr-Harting) Ostali ministri so uradniki odn. neparlamentarci

Včerajšnja seja Narodne skupščine

Vladna večina je odklonila vse predloge za pomoč poplavljencem. — Zahvala češkoslovaških parlamentarcev za bratski in prisrčni sprejem.

Beograd, 12. oktobra, r. Ob 11.45 se je začela seja Narodne skupščine. Bivši minister dr. Nikić in njegovi tovariši so se vseeli v centrum. Zapisnik zadnje seje je bil sprejet brez opazke, nakar ste bili prečitani brzojavki, ki jih je poslal predsednik skupščine kralju ob rojstnem dnevu prestolonaslednika Petra in vladarjev odgovor Potem so bili prečitani razni ukazi, med drugimi, da je bila sprejeta ostavka ministra dr. Nikića in ukaz, da nadomešča minister Simonović ministra pravde. Čul se je glas: »In kaj je z ostavko celokupne vlade?« Potem so bili prečitani ostavki radikalskih poslancev Branka Stakića in Milana Petrovića.

Nadalje je bilo zbornici predloženo poročilo o zakonskih načrtih, ki so bili poslani skupščini. Minister za agrarno reformo je predložil zakonski načrt za ureditev agrarnih odnošajev v Dalmaciji, finančni minister pa predlog zakona o naknadnih kreditih za leti 1926. in 1927. Ta zakonski predlog se odstopa finančnemu odboru. Nadalje je bilo sporočeno, da je poslanec Zagorac predložil zakonski predlog o pomoči prizadetim po vremenskih nadlogah v okraju Benkovcu, Paja Marković pa za valjevsko okrožje, zahtevajoč za svoj predlog nujnost. Finančni minister dr. Perić je izjavil, da je vlada posvetila temu vprašanju dovolj pažnje in da zato ne more sprejeti nujnosti stavljenega predloga. Besedo so povzeli poslanci Pera Marković, Mato Jagatić in Miloš Moskovljević, ki objasnjuje zakonski predlog svojega kluba o pomoči prizadetim po vremenskih nezgodah. Moskovljević je rekel, da se vidi, da se celo Bog jezi nad sedanjo našo vlado, ker še nikoli ni bilo toliko elementarnih nezgod na vseh koncih in krajih, kakor baš letos. Govornik je nadalje kritiziral delovanje vlade, ki da ni ničesar storila, da priskoči prizadetim na pomoč. Potem je povzel besedo hrvatski federalist dr. Žanić.

Po dr. Žaniću je govoril davidovičevec Grol, ki je tudi odločno protestiral, da vlada ne pristopi na pomoč poplavljencem. V imenu vladne večine je govoril radikal Aleksa Žujević, ki je branil postopanje vlade in trdil, da vlada dobro razume razmere, v katerih žive poplavljenci. Glede napadov opozicije, da vlada ni dobra, je dejal Žujević: »Vlada je že dobra, ali mi nismo dobri!« Vladna večina je nato odklonila predlog za nujno pomoč prizadetim po poplavah Klerikalec Sušnik je stavil predlog, naj vlada pomaga poplavljencem v Sloveniji Tudi ta predlog je bil odklonjen.

Nato je bilo prečitano poročilo verifikacijskega odbora, po katerem pride na mesto pokojnega ministra pravde Marka Gjuričića kot poslanec Miloje Bojić, namesto pokojnega Dragotjuba Radojevića pa Svetislav Milenković Skupščina je vzela to poročilo na znanje in verificirala oba mandata.

Predsednik je potem prečital brzojavko, ki jo je dobil od češkoslovaških parlamentarcev. Brzojavka je bila oddana na Jesenicah in se glasi: »Ko zapuščamo Vašo lepo kraljevino, čije narod nas je tako bratski in prisrčno sprejel, smatra delegacija Narodne skupščine Češkoslovaške republike za svojo dolžnost, da se Vam kot predsedniku Narodne skupščine zahvalimo za Vaš odkritosrčni in prisrčni sprejem našega poseta, ki bo nedvomno učvrstil vzajemnost naših narodov, ne samo z osebnimi zvezami, ustavnih zastopnikov obeh narodov, ampak je začel tudi sistematsko kulturno in gospodarsko sodelovanje obeh parlamentov. Prosimo Vas, da sprejmete in izročite naš hvaležni in bratski pozdrav Vašim dragim kolegom v Vaši skupščini in vsemu narodu Vaše slavne kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev Radujemo se bodočega vzajemnega sodelovanja in želimo Vaši divni državi najboljši uspeh. Za delegacijo Narodne skupščine Češkoslovaške republike: Malypetr in Soukup.« Zbornica je vstala in zaklicala: »Živeli Čehoslovaki, Nazdar!«

S tem je bila današnja seja skupščine ob 13.30 zaključena in odrejena prihodnja za jutri dopoldne ob 10. z nadaljevanjem današnjega dnevnega reda.

Velika tatvina

Versailles, 12 oktobra. s. Včeraj ponoči so tatovi vdrli v zakladnico gradu Champigny ter odnesli mnogo dragocenosti, med njimi znameniti »Rosa« diamant, ki je bil svojčas cenjen na 10 milijonov frankov

Svetozar Pribićević o politični situaciji

(Izjava voditelja SDS za «Jutro».)

Na nekem muslimanskem zboru v Hercegovini je g. Davidović pred kratkim dejal, da so »vse stranke za sporazum, razen ene.« Nepobolšljiv je g. Davidović! Njegova vlada, ki je bazirala na sporazumu z Radićem, je morala pasti, ker je Radić v času te vlade na javnih zborih dajal izjave, preko katerih se ni moglo mirno na dnevni red. Od Davidovića so prevzeli to politiko sporazuma radikali. To ni bila radikalna politika. Priznavam, da je politika sporazuma originalna Davidovićeva politika. Da so se tudi radikali s to politiko sporazuma blamirali, to danes vidi vsa država. Sedaj bi se moral le še Davidović združiti z radikali, da skupno izvedejo to politiko sporazuma in se skupno blamirajo. Ako so vse stranke razen ene za sporazum, zakaj se ne zložijo na ljubo tej »grandijozni ideji«? Zakaj ne završejo svoje malenkostne strankarske stvari, da bi ostala ta baje velika ideja sporazuma?

Eto, vidite, kako Davidović pojmuje ta sporazum. On se hvali, kako je Radić pod njim bolše izhajal, nego pod radikali, ker je pod njim imel 12 županov, pod radikali pa ima samo dva. Ves narod je že sit Radića, njegova šarlatanstva in njegovih neumnosti in vsi na en glas obsojajo radikale radi tega, ker s politiko lažnivega sporazuma držijo Radića na oblasti. In sedaj pride Davidović, ki nima povedati nič pametnejšega, kakor da ta radikalni sporazum z Radićem ni pravi sporazum, temveč da je on tisti, ki bo izvedel pravi sporazum. Ni mu dosti ena blamaža, zgodovinska blamaža, ki jo je pretrpel, temveč se ponuja za novo, še večjo blamažo pred vsem narodom.

Kar se tiče radikalov in Nikića, morem reči: vedno sem stal na stališču, da Nikić ne reprezentira nobene politične vrednosti v naši državi Kdor pošče moje izjave, ki sem jo podal o priliki prvega razkola med Radićem in Nikićem, bo našel samo potrditev za to mojo izjavo. Radikali so tedaj planili po meni, kakor da nimam smisla za politične transakcije in finese, da jaz ne razumem globine razkola, ki so ga oni izzvali pri radičevcih Vsa država je videla, kako so radikali iz Nikićevega vprašanja napravili vprašanje države, v vsako kombinacijo so vzeli Nikića. Ali ni bilo tako? Sedaj so preko noči Nikića žrtvovali Radiću, sklicujoč se na to, da Nikić ne reprezentira nikake politične vrednosti. On je bil eno njihovo železo v ognju, sedaj pa, ko so ga izželi kot limono in zavrgli, predstavljajo to kot politično nujnost, ker Nikić ni pomenjal ničesar To dokazuje, da se na radikale nihče ne sme naslanjati, da njihovi besedi nihče ne sme verovati, da so oni pripravljeni na vse, ako mislijo, da to zahteva njihov strankarski interes. Ko to govorim, nimam pred očmi postopanje radikalov z nami. Mi smo velik idejni pokret, mi predstavljamo izrazito prononsirano politiko ter je popolnoma naravno, ko so se radikali izneverili skupni politiki, da smo mi morali rasti. Toda slučaj z Nikićem, katerega so radikali vzeli na dušo, da se tako izrazim, kaže pravo moralno lice radikalne stranke ter služi kot memento vsem, ki bi se zaupali radikalni besedi.

Kar se tiče incidenta v Zagrebu, smatram, da je to mednaroden škandal, da šest ene vladne stranke tako provocira naše goste, ki so poleg tega naši zavezniki Ker pa je g Radić mogel v nekem razgovoru v Ženevi zahtevati od Čehov, da svoje obmejne kraje odstopijo Madžarski, ne da bi naša vlada na to reagirala, potem je naravno, da on smatra, da mu je vse dovoljeno, pa tudi to, da oddvaja Čehe od Slovakov ter da vpada v besede zastopnikov češkoslovaškega naroda Ne razumem pa, da se radikali branijo Radićevih besedi, da je on domačin v Zagrebu. Ta Radićeva izjava je popolnoma v duhu politike sporazuma, ker po duhu te politike je Radić kot zastopnik večine Hrvatov domačin v Zagrebu. Kakor je Pašić kot zastopnik večine Srbov domačin v Beogradu Samo mi, samostojni demokratje bi se mogli braniti proti tej Radićevi izjavi, ker po naši ideji narodnega edinstva je vsak Srb domačin v Zagrebu, kakor je vsak Hrvat domačin v Beogradu.

Absolutizem in razčiščenje v SLS

Nobena stranka v Sloveniji ne govori in ne piše toliko o moderni demokraciji kakor SLS. Baš način sestave njenega vodstva pa dokazuje, da pri klerikalcih dejansko ni demokracije, marveč da vlada v SLS brezmejni absolutizem. Strankini pristaši so samo zato, da se pokoravajo komandi, slepo volijo, prispevajo za razne klerikalne fonde, odločilne besede pa nimajo nobene. Na volitev vodstva stranke nimajo niti direktno niti indirektno nobenega vpliva. Včerajšnji «Slovenec» poroča, da so volitve načelstva SLS pravzaprav opravili gospodje med seboj. **Vodstvo** stranke je volilo 30 članov načelstva. Poleg teh spadajo v načelstvo še trije načelniki osrednjih stanovsko-političnih organizacij ter trije člani, ki jih določi iz svoje srede poslanski klub. Zbor zaupnikov ima pravico voliti le načelnika in I. podnačelnika, drugega pa nič. Načelstvo, ki izvoli iz svoje srede izvršilni odbor in vodstvo stranke, si lahko samo kooptira še do 10 novih članov. V volilnem redu za vodstvo SLS ni torej niti sluha niti duha po kaki demokraciji, on ne pozna ne kurijalnega, ne pluralnega sistema, a kaj šele splošno in enako volilno pravico. Tako kot se sestavlja vodstvo SLS, so se v srednjem veku sestavljale cerkvene bratovščine. Da bo javnost poznala reprezentante «ljudske volje» in «legitimne zastopnike Slovencev», priobčujemo imena gospodov, ki so se v nedeljo nekako sami sebe «soglasno» postavili za člane načelstva SLS. Oktroirani so bili gospodje: Dr. Josip Leskovar odvetnik v Mariboru, Pogorelc Anton, posestnik, Struge, Franc Bratušek, župnik v Svetinjah, dr. Jakob Mohorič, odvetnik v Ljubljani. Mihael Brenčič, posestnik, Ptuj, Jakob Jan, posestnik, Podhom p. Gorje pri Bledu. Dr. Anton Ogrizek, odvetnik v Celju, Lovro Jevnikar, učitelj, Št. Vid pri Stični. Dr. Andrej Veble, odvetnik v Mariboru. Vinko Resman, župan, Radovljica. Ivan Jerič, kaplan, Murska Sobota. Dr. Dominik Žvokelj, odvetnik, Kamnik. Filip Galunder, posestnik, Sv. Križ nad Mariborom. Ivan Ogrin, stavbenik, Ljubljana. Robert Košar, veleposestnik pri Sv. Bolfenku na Kogu. Dr. Ivo Česnik, odvetnik v Novem mestu. Davorin Kranjc, posestnik v Velikl Pirešici Matej Tomazin, kaplan, Cerklje ob Krki. Jurij Kugovnik, posestnik in kovač, Prevalje. Josip Oražem, župan, Moste pri Ljubljani. Marko Kranjc, tajnik v Mariboru. Ing. Dušan Sernec, narodni poslanec, Ljubljana. Franc Lipej, veletrgovec v Brežicah. Viktor Flisek, rudar, Zagorje. Martin Steblovnik, župan v Šmartnem na Paki. Hinko Lebinger župan, Litija. Martin Medved, dekan v Braslovčah. Peter Hauptman, župnik Dobrava pri Ljubljani. Jakob Rajh, posestnik v Ljutomeru. Ivan Gajšek, tajnik Jugoslov Strokovne zveze, Ljubljana.

Zanimivo je na novi sestavi načelstva le to, da je svojo politično karijero končal dosedanji I. in poslevodeči podpredsednik, prof. Bogumil **Remec,** o katerem je dr. Korošec sporočil, da je že 1. septembra t. l. odložil mesto prvega strankinega podpredsednika Prof. Remec je bil dolga leta duša SLS, ki je z veliko marljivostjo vršil posle poslevodečega podpredsednika, pa je zato tem interesantnejše da oficijelni komunike niti z besedico ne omenja, da mu je vodstvo pri odhodu izrazilo kako zahvalo. Potisnjen je bil torej enostavno pod klop. Drugi značilni pojav nedeljske seje vodstva SLS je tudi ta, da je odložil svojo funkcijo v stranki g. dr. Janko Brejc, ker da ne mara nositi odgovornosti za delovanje stranke v zadnjem času. S prof. Remcom in dr. Brejcom je SLS izgubila zadnja dva reprezentanta, ki sta duševno daleko nadkriljevala mediokritete SLS.

Politične beležke

Radikalska «Samouprava» o volitvah v Trgovsko zbornico

Zadnja številka kočevske «Samouprave» se peča tudi z izidom volitev v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo ter med drugim piše: «Volitve v Trgovsko in Obrtno Zbornico niso tako izpadle kot so želeli in predvidevali ljubljanski kolovodje raznih političnih strank ter s silno pompozo napovedovali sijajno svojo zmago, nasprotnikom, glavno SDS, pa pogreb Zgodilo se je baš nasprotno: oni, ki bi morali v grob, so ostali sveži in krepkejši kot so bili kdaj preje, a pred volitvami širokoustni zmagovalci so težko blamirani utihnili. Za vodstvo politike je treba pač nekoliko več kot pa praznega kričanja in smešnih osebnih ambicij ali odbijajoče poravnave lastnih osebnih, morda nekoliko maščevalnih računčkov SLS je tudi s temi volitvami sijajno posvedočila, da njeno vodstvo ni več kos nalogam čas., ostali njih zavezniki pa lahko rečejo, da ne samo slepa, ampak tudi tepena kura včasih zrno najde. Volitve so tudi sijajno posvedočile pravilnost stališča našega lista, ki je v jedru nastopil proti nenaravni zvezi, podobni pisani straki, ne pa zdravi gospodarski ideji: Kako že pravi znani srbski pregovor? Izganjali so lisico — izgnali so pa volka!»

Radikalsko glasilo ostro obsoja Stjepana Radića

V ostri ofenzivi radikalov proti St. Radiću se je tekom včerajšnjega dne v političnih krogih živahno komentiralo tudi nastopanje obeh radikalskih organov »Samouprave« in »Vremena« ki oba na odkrit in oster način obsojata Radićeve skandale. »Vreme« prinaša uvodni članek z naslovom »O izpadih Stjepana Radića«, kjer navaja, da je vodja HSS človek brez potrebnega duševnega ravnotežja, brez vsakega takta in elementarne uvidevnosti. Te njegove lastnosti so povzročale, da je Radić bil nemogoč kot član vlade in da je izgubil ministrski položaj. Danes se stavlja vprašanje ali je mogoče ostati v sodelovanju s Hrvatsko seljačko stranko, dokler ima na čelu tega neuravnoteženega človeka in dokler se nahaja pod njegovim odločilnim vplivom. Ali taka stranka vobče lahko ostane v sestavi parlamentarne večine in ima svoje predstavnike v vladi... Radić mora prenašati odgovornost za incidente, ki jih je povzročil na zagrebški postaji ob sprejemu čsl. parlamentarcev. Za takega človeka se mora najti mesto za rešetkami ali pa med onimi, ki so onstran meje zdravega razuma. Z Radićem bi se morale baviti samo še preiskovalne ali pa zdravstvene oblasti. Končno zahteva »Vreme«, da naj se HSS izjavi, ali se solidarizira z zadržanjem svojega šefa Ako radičevci ne odobravajo nastopanja svojega voditelja in smatrajo njegove izpade za neodpuščene tedaj je neobhodno potrebno, da izjavijo svoje zadržanje na nedvoumen način. Ako pa tega ne storijo, tedaj so rešeni vseh svojstev za udejstvovanje v državni upravi in bi bilo vsako nadaljno sodelovaje s Hrvatsko seljačko stranko ne samo nemoralno marveč tudi škodljivo za velike državne interese ter za javni ugled in avtoriteto države.

Nič manj odločen, četudi bolj diplomatično napisan je članek v oficijelnem radikalskem glasilu »Samoupravi« pod naslovom »Povodom zagrebškega incidenta«. Članek objašnjuje Radićeve incidente pod premiso, da poročila odgovarjajo dejstvu. Ako je g. Radić zares zagrešil one izpade, ki so jih opisale novine in ki so verjetni, ker te razlogov dovolj tedaj — povdarja »Samouprava« — bo nadaljne sodelovanje NRS in HSS ako se slednja v polni meri solidarizira z naštopanjem svojega šefa, stavljeno na resno, preizkušnjo in pred težavne naloge. Zadržanje g. Radića ob sprejemu čsl. parlamentarcev je take prirode, da škoduje ugledu naše države pred dragimi gosti, kakor tudi avtoriteti naših državnih oblasti pred državljani ter onim interesom, radi katerih je bila današnja koalicija ustvarjena.

Klerikalci — igračka radikalov

V nastajajoči krizi se med številnimi verzijami, ki se pričenjajo množiti kakor gobe ob dežju, omenjajo tudi klerikalci kot bodoči zavezniki radikalov. Zanimivo pa je v tem pogledu mnenje enega izmed odličnih članov opozicije, ki se je napram uredniku «Politike» izrazil o klerikalcih takole: «Radikali hočejo nastopiti s povdarkom gospodarskega programa, kakor da bi hoteli reči: Pustimo politiko ob strani in združimo se zavoljo reševanja važnih gospodarskih problemov. Dr. Korošec je to takoj opazil in je v Ljubljani poderital gospodarski moment. Toda do te koalicije ne bo prišlo. In sicer zato ne, ker je ne želijo radikali in ker bodo storili vse, da jo preprečijo. Oni sicer povdarjajo, da bi radi sklepali koalicijo s klerikalci, toda je v resnici ne želijo, marveč jo bolj upotrebljavajo za pritisk na davidovićevce. Obenem pa se tudi davidovićevci omenjajo največ zato, da bi se ustrašili radičevci.« Klerikalcev se torej poslužujejo radikali kakor slamnatega moža, ki ga postavljajo v koruzo, kadarkoli se jim zdi potrebno, da preplašijo vsaj vrabce, če že ne vrane.

Litavsko-sovjetska pogodba

V vzhodno-evropskem časopisju se vrši še vedno živa kampanja radi prijateljske pogodbe, ki se je dne 28. septembra podpisala v Moskvi med sovjetsko vlado in Litavsko. Pogodba je vzbudila veliko pozornost v vzhodni Evropi. Sovjetski časopisi so poveličevali njen pomen, češ, da je to zopet uspeh miroljubne boljševiške vnanje politike. Poveličevanje tega uspeha je seveda razumljivo, zakaj da se je z sprejemom Nemčije poravnala kriza v Društvu narodov, se gotovo ne more šteti v dobro sovjetski vnanji politiki; treba je tedaj uspehov kjerkoli.

Sovjetsko-litavska pogodba je vznemirila osobito Poljsko. Zakaj s pogodbo se obeta Litvi več ali manj prikrito ruska pomoč v vilenskem vprašanju, ki velja v Kovnu še vedno kot odprto. Poljska je na to stran jako občutljiva, kajti teritorij Vilne leži tako, da z njim Poljska preprečuje direkten stik med Litvo in sovjetsko Rusijo. Vrh tega se je v tej točki sovjetska diplomacija vedno izražala zelo naravnost za litavske interese in litavsko-boljševiška zveza datira še iz prve dobe litavske samostojnosti. Njena osnova pa je popolnoma samo negativna. Litva je edina izmed držav, nastalih na ozemlju nekdanje carske Rusije, ki nima s sovjetskim teritorijem direktnega stika. Zato se ne boji za svojo eksitenco, kakor ostale baltiške države. Še več, zdi se ji, da njeno samostojnost ogroža Poljska v večji meri nego sovjetska Rusija. Njena naslonitev na sovjetsko diplomacijo je tedaj zelo enostaven račun.

Z litavsko-sovjetsko pogodbo pa so nezadovoljne tudi ostale baltiške države, osobito Latvija in Estonska. Sovjetska vlada je že pred časom predložila baltiškim državam, da prično z njo pogajanja v svrho, da se zaključijo prijateljski pakti. Baltiške države za take pogodbe niso pokazale pravega nagnjenja in ker se drže angleške orijentacije v vnanji politiki. Vrh tega so baltiške države želele, da skenejo eventualno tako pogodbo s sovjetsko Rusijo skupno in ne vsaka posamič, kar pa zopet ni povšeči moskovski vladi, ki vidi v zvezi med baltiškimi državami vedno ost, naperjeno zoper sebe. Radi teh načelnih razlik pogajanja med baltiškimi državami in sovjetsko vlado niso mogla prav napredovati, nikar pa, da bi bila dovedla do pozitivnih rezultatov. Litavska vlada pa se je pogajala posebej in s tem ter s sklepom pogodbe vznejevoljila tudi Latiško in Estonsko.

Pogodbam na vzhodu povečini ne pripisujejo posebnega pomena, osobito pa ne trajnosti. Neki diplomat je ruski obljubi, priti na pomoč Litvi, tolmačil na ta način, češ, da bi Rusi takoj, ako bi Poljaki zasedli Kovno, t. j. litavsko prestolico, zavzeli Rigo in Tallin, to je latiško in estonsko prestolico. Ta stavek spravlja vrednost pogodbe v tem delu Evrope v čudno luč, priča pa pravilno, kako nestanovitna je še situacija tukaj.

*

Varšava, 12. oktobra, s. Kakor poročajo listi, je zunanje ministrstvo storilo energične korake, da doseže razjasnitev zunanjepolitičnega položaja ter pospešitev sporazuma s sovjetsko Rusijo. Ta sporazum bi se pokazal zlasti s sklepom varnostne pogodbe z Moskvo. Obenem se vrši živahna izmenjava misli z obmejnimi državami.

Naši kraji in ljudje

Nujna prošnja za opustošeni kraj Žiri!

Dne 27. septembra 1926 je zadela Žiri nesreča, o kakršni najstarejši zapiski in najstarejši ljudje ne vedo povedati. Če zasledujemo zgodovino našega kraja za stoletja nazaj, ne najdemo sledu o taki katastrofi. Vode, ki so nastale zaradi utrganega oblaka in ki so deloma privrele iz zemlje, so uničile tretjino rodovitnega sveta, od okroglo 7000 ha sveta je okrog 2000 ha opustošenega. Vode in plazovi so uničili 37 stavb, izmed teh 19 hiš; poleg tega je uničenih še 7 žag in 6 mlinov. Z največjim trudom in ogromnimi žrtvami zgrajena električna centrala je zopet porušena. Odplavilo je velikanske množine rezanega in tesanega lesa, več glav živine, uničenih je mnogo gozdov; vsa pota do polja in gozdov so uničena. Cela vrsta družin je trpela strašno škodo na obleki in živilih; beda pri njih je nepopisna, ker je večina od njih brez sredstev za preživljanje. Od prizadetih so večinoma mali posestniki in obrtniki, večji del jako zadolženi.

Izključeno je, da bi se težko prizadeti kraj opomogel v doglednem času s svojimi lastnimi močmi; saj ga skoro ni človeka v Žireh, ki bi ga ne bila zadela nesreča pri tej povodnji na en ali drug način. Razdejanje je tako strašno, da mnogi v svojem obupu niti ne mislijo več na možnost obnove svojega gospodarstva. Veliko jih je, ki mislijo na izselitev iz tega nesrečnega kraja. Toda, ko bi imeli sredstva za to! Mnogi so si namreč rešili komaj golo življenje.

V tej strašni nesreči se je sestavil »občinski pomožni odbor za poplavljence«, da bi nabiral miloдare in jih razdeljeval med ponesrečence. Pomožni odbor za poplavljence nikakor ne računa s tem, da bi mogel nabrati toliko milodarov, da bi bilo mogoče v kratkem času vsem nesrečnikom popraviti ogromno gospodarsko škodo. Toda obenem pa računa podpisani odbor z vso gotovostjo, da dela v smislu in po želji vsega slovenskega naroda, ako se trudi za gospodarsko obnovitev velikega obmejnega kraja Žirov.

Rojaki! Nikdar ne pozabite, da smo v Žireh na jugoslovensko-italijanski meji in da ni vseeno tudi za ostale naše brate, ali je na tem kraju opustošena zemlja, kjer se bodo morda skrivali in pohajkovali delomržni, nezadovoljni in revni postopači, ali pa bosta še nadalje tu živela krepak poljedelec in obrtnik, ki ljubita svojo zemljo in ki bosta tudi za nadalje najboljša obramba naši meji.

Prosimo Vas, prispevajte po svojih močeh za zopetno povzdigo našega kraja! Hvaležni Vam bodo Žirovci, hvaležni Vam bodo potomci sedaj živečih poplavljencev, hvaležen Vam bo lahko ves slovenski narod, da ste mu pomagali ubraniti lep del slovenske zemlje pred opustošenjem.

Žiri, dne 7. oktobra 1926.

Za občinski pomožni odbor v Žireh:

Predsednik: **Franjo Primožič**, župan; podpredsednik: **Josip Logar**, župnik; **Ivan Kavčič**, podžupan; **Anton Kopač**, lesni trgovec; **Valentin Poljanšek**, občinski svetovalec; **Matija Cankar**, občinski odbornik; **Franc Peternel**, posestnik.

Gledališko slavje v naši operi

Včeraj popoldne se je v operi vršilo intimno slavje v čast nestorju naše drame Danilu in zaslužnemu godbeniku Antonu Jaklju. Ob navzočnosti celokupnega dramskega direktorija in člana ter šefa opere z vsemi kapelniki je g. intendant Hubad v vznešenih besedah nagovoril g. Danila ter mu izročil diplomo in red Sv. Save III. stopnje. G. Danilo se je za izkazano čast prisrčno zahvalil in prosil g. intendanta, da sporoči na najvišje mesto vdano zahvalo za visoko odlikovanje. Na njegov apel je zaoril trikratni Zdravo v čast Nj. Vel. kot visokemu pokrovitelju igralskega stanu ter za vso kulturo in umetnost najbolj vnetemu sodobnemu vladarju. Nato je povzel besedo g. A. Drenovec ter je v imenu tovarišev in udruženja čestital g. Danilu. Nadalje je g. Hubad s svečanim nagovorom proslavil godbenika Antona Jaklja kot zaslužnega muzika, ki se je že pri početku naše opere najvestneje udejstvoval ter prvi instrumentiral naše domače slovenske pesmi. Njegovi potpuriji narodne pesmi so znani v vsem glasbenem svetu. Šef opere g. Polič je nato z iskrenimi čestitkami izročil g. jubilantu Jaklju, ki praznuje 30letnico svojega delovanja, šopek s trakovi, a g. Bravničar je v imenu glasbenikov izročil jubilantu srebrn dar. S tem je bilo zaključeno prisrčno intimno slavlje v naši operi.

Pismo iz Rogaške Slatine

Rogaška Slatina 10. oktobra.

Kopljana je letošnja sezona, zaprti so vrelci, ki so tako radodarno nudili svojo zdravilno moč slehernemu, ki se je potrudil k Stirlii, Donatu ali Templu. Sezonski vrvež je minil in sezonska bilanca leži pred nami! Preko 6000 gostov! Rekordni poset, kakršnega naša statistika, tako predvojna kakor povojna še ni nikdar zaznamovala. Če se primerjamo z drugimi kopališči enakega obsega, jih daleko prekašamo, približujemo se celo številu posetnikov kopališč daleko večjega ustroja. Naravno je, da se ne moremo postaviti v vrsto onih, ki leže ob najprometnejših evropskih žilah in ki so se razvila v cela mesta.

Poset inozemcev se je letos zopet znatno dvignil. Naše mineralne vode si vedno bolj utrjujejo pot v inozemstvo, kar nas jasno poučuje naš eksport. K temu je pripomogla mnoga smotrena reklama, a ostala bi sigurno glas vpijočega v puščavi, če ne bi slonela na resničnih dejstvih.

V nemali vrsti je privabila trumo inozemcev solidnost v cenah, tako pri stanovanjih, zdravilnih sredstvih, kakor tudi pri podjetnikih. Da se nudi gostom kljub temu komfort kot ga človek ne bi pričakoval v tej dolinici, je samo ob sebi umevno.

Med inozemci so prednjačili zopet Madžari. Za nje je Rogaška, kot jo kratko nazivajo, sigurno eno najpriljubljenejših imen naše domovine. Je to že stara tradicija, ki je niso uničila še tako huda politična nasprotstva. Leto za letom raste njih porast, kar je s tujsko-prometnega stališča velike važnosti. Resnih pritožb letos ni bilo, izvzemši malenkostnih, ki so pa v tako razsežnem obratu neizogibne. Vsem pa niti Bog ne ustreže pravijo! Resničnost tega lahko potrdi vsak podjetnik, še bolj pa uprava zdravilišča. Treba bo še izboljšati železniške zveze z inozemstvom in vpeljati zlasti direktni voz Budimpešta-Rogaška Slatina. Upravičeno so zabavljali inozemci zaradi žel. popustov, katere so jim na naših konzulatih obečali, a se jih niso mogli poslužiti pri povratku, ker ni bilo tozadevne min. odredbe. Za naša obmorska kopališča je bil inozemcem dovoljen 50 % popust na železnicah, za ostala je bilo določeno 25 %.

Iz naše domovine so prihajali gostje iz vseh delov. Prevladovali so prečani, med njimi odlični gosti iz najvišjih krogov. Upamo, da se bodo ti stiki še poglobili in razširili. Iz Slovenije je opažati večje zanimanje, vendar je še tisočerim ta biser tuj ter nepoznan.

Letošnjo sezono smo imeli celo vrsto prireditev in koncertov. Da je tudi društvom Rogaška Slatina primeren kraj za njihove proslave ali prireditve, se je zopet izkazalo o priliki letošnje velike skupščine Družbe sv. Cirila in Metoda, ki je vsestransko uspela. Tudi srbskim pravnikom, ki so se udeležili skupščine v Ljubljani in prišli v Slatino iz Maribora, je bila Slatina radodarna gostiteljica.

Za drugo sezono se vrše že sedaj priprave. Resno se bavi uprava z vprašanjem gradnje novih stavb, ki glede na velik naval gostov v glavni sezoni postaja vedno bolj aktualno. Sedaj se gradi nov velik vrtnarski paviljon in večje število garaž. Za pomlad pa se pripravlja gradnja hotelskih hiš.

Anton Hafner †

V Železnikih danes pokopljejo moža, ki o njem popolnoma upravičeno napišemo, da je bil ugleden, spoštovan in priljubljen. Oglarji z Ratitovca, hribovski kmetje in najbližji prijatelji nikdar niso izgovarjali njegovega imena brez spoštljivega pristavka »gospod«. In to spoštovanje mu je vsa Selška dolina izkazovala radi njegove poštenosti; zakaj iz njegovih ust nikdar ni prišla neresnična beseda. Kar je bilo važnega v dolini, vedno je odločila njegova mirna, pretehtana beseda, ki je veljala pri kmetu in gospodu za nezmotljivo resnico. Zato je bilo njegovo ime na dobrem glasu v najpopolnejšem pomenu tega občutljivega pojma.

Dosegel je skoro 80 let in nikdar ni počival, ker mu njegova točnost ni pustila biti brez dela, ki ga je vedno opravljal s tako točnostjo in zanesljivostjo, da bi bili Železnikarji po njegovih vsakdanjih opravkih in potih lahko uravnavali ure. S takimi lastnostmi je bil seveda vzoren gospodar in je nad 40 let kot ravnatelj vodil Globočnikove fužine v Železnikih in na Jesenovcu, dokler jih niso l. 1906. opustili. Zadnjih 20 let je kljub svoji visoki starosti s pedantno natančnostjo in skrbjo vodil »Hranilnico in posojilnico« v Železnikih in obenem upravljal svojo trgovino z lesom in obsežna gozdna posestva. V gozdu se je počutil najugodneje, ker je gozdni mir najbolj prijal notranjemu miru njegovega z neumornim delom zadovoljnega in vedno vedrega značaja.

Čeprav je bil Škofjeločan, je vendar bil pravi Železnikar, ki brez Železnikov ni mogel živeti. Sorodniki in prijatelji so ga večkrat nagovarjali, naj se odpočije in razvedri v Ljubljani ali drugje, a njemu je bila senčna in ozka dolina ter na dva konca pretrgani starinski trg ljubši kot najlepša mesta. Železnikom je posvetil vse svoje delo, zato bodo Železnikarji vedno elegantnega, kakor sneg belega starčka s palčico v roki tudi težko pogrešali.

Bil je med ustanovniki, odborniki in dobrotniki vseh naprednih društev, posebno pri srcu pa mu je bil Sokol, katerega razvoj je zasledoval z mladostnim zanimanjem. Če so završale burje po društvih, jih je pomirila njegova beseda; pri volitvah pa je njegovo neomajano napredno mišljenje in že sama njegova navzočnost v volilnem odboru bila rešitev marsikateremu omahljivcu, ker so volilci vedeli, da se Hafner potegne le za pošteno in dobro stvar. Vse dolgo življenje delavnemu in vnetemu pristašu naše stranke časten spomin in lahek, zaslužen pokoj v zemljici, ki jo je ljubil!

Bernhard Kellermann „BRATA SCHELLENBERG“

Flirt velemeščanov, melodije in romantika srečnih in nesrečnih, sablasne in demonske duše spekulanta, pustolovca in — divni tipi ljudi, kateri so polni starih predvojnih idealov

V glavni vlogi **Conrad Veidt**, brutalen, eleganten blag.

Poleg njega opojno lepa **Lil Dagover**, rafinirane, ekscentrične in privlačna ter **Liane Haid**, dražestna in **Bruno Kastner**, briljanten kot četrti v tem kolu, ki se končno razide. **Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.**

Preskrbite si vstopnice v predprodaji, da ne pridete zastonj.

KINO «LJUBLJANSKI DVOR» Telefon 730.

Učite se češkega jezika!

Poset češkoslovaških gostov v Ljubljani je znova pokazal, koliko simpatij in razumevanja je v najširših vrstah našega ljudstva za čim ožjo vzajemnost med obema narodoma. Tudi interes za češki jezik, ki nam otvarja pot k bogatim virom češke kulture, se v zadnjem času vedno razveseljivejše širi. Jugoslovensko-češkoslovaška liga otvori letos poleg dijaških tečajev tudi *splošno pristopne brezplačne kurze češkega jezika*. Pozivamo vse, ki se za učenje jezika našega bratskega naroda zanimajo, da pridejo *v četrtek ob 6. zvečer* v malo dvorano Kazine v svrho dogovora. Povabljeni so tudi oni, ki so se že priglasili.

Jugosl.češkoslov. liga.

Odvzemanje zemlje dobrovoljcem v Bački

Bačkim dobrovoljcem, ki jih je vlada naselila ter jim odstopila primerne parcele za njihove zasluge v svetovni vojni, so imeli v nedeljo, dne 10. t. m. v Somboru veliko zborovanje, katerega so se udeležili poleg domačih dobrovoljcev tudi številni poslanci iz osiješke in zagrebške oblasti. Na Gjurgjevskem trgu se je zbrala velikanska množica ljudi z godbo, ki je otvorila ob 10. zjutraj zborovanje z državno himno.

Predsednik organizacije dobrovoljcev v Somboru Stanko Vulović je dal besedo Br. Čobaniću, predsedniku oblastnega društva dobrovoljcev iz Novega Sada. Govornik je v enournem govoru orisal težak položaj bojevnikov in sirot ter vseh, ki so žrtvovali za ujedinjenje Jugoslavije kri in zdravje, katere je pozneje država nekoliko odškodovala, in katerim hoče sedanja vlada vzeti to, kar so dobili.

Dobrovoljci so sestavili resolucijo, v kateri prosijo kralja, da se sedanja praksa neha, kajti na ta način se vprašanje dobrovoljcev ne bo nikoli rešilo, kakor se spodobi primerno njihovim žrtvam. Potrebno je, da Narodna skupščina čim prej vzame v pretres načrt zakona o dobrovoljcih in da zadevo reši, kakor velevajo interesi mirnega sožitja med dobrimi državljani. Resolucija je bila sprejeta z velikim navdušenjem, soglasno in odposlan je bil brzojav dvorni pisarni.

Podrobnosti o napadu na poštno ambulanco dolenjskega vlaka

Ljubljana, 12. oktobra.

Predrzni novi napad na poštno ambulanco in na spremljevalca ambulance manipulanta Leopolda Cudermana, ki se je pripodil v pondeljek zvečer v nastajajočem mraku na progi v sredini med postajama Šmarje-Sap in Škofljico pri takozvanem Velikem nasipu, je povzročil razumljivo veliko razburjanja med poštnim osobjem, med železničarji in tudi med široko publiko v mestu ter ob dolenjski progi.

Cuderman, ki je sedel v vagonu pri mizi, ko je vlak vozil skozi predor med obema postajama, je na ovinku vstal pokonci, isti hip pa že začul zunaj sumljiv ropot, kakor bi kdo plezal na stopnjice vagona. In res, hip nato je Cuderman že tudi zapazil stati na pločniku dve sumljivi moški postavi. Moška še oba mlada, sta se nekaj motala ob vratih. Hotela sta jih odpreti in se neopaženo vtihotapiti v vagon. Namen pa se jima ni posrečil radi Cudermanove čujočnosti. Manipulant je opazivši nevarnost takoj skočil v drugi oddelek vagona, kjer so se nahajale vrečice z denarjem. Njegovo hipno odsotnost je eden roparjev izrabil in potegnil okno ambulančnega vagona za kakih 20 cm navzdol. Na Cudermana, ki se je takoj povrnil, je lopov brez vsake besede nameril z revolverjem in ustrelil. Krogla pa je svoj cilj zgrešila in udarila v šipo nasprotnega okna. Cuderman je tedaj potegnil zasilno zavoro in hitel obvestit strojevodjo. Ropar je ustrelil še enkrat, vendar Cudermana tudi tokrat ni pogodil. Vlak se je medtem ustavil, napadalca pa sta že skočila z vagona, stekla po nasipu in izginila v noč. Ambulančni voz je bil preiskan takoj na mestu in najden je bil na mizi ob oknu projektil. O senzacijonelnem napadu je bila obveščena brzojavno iz Škofljice žandarmerijska postaja v Grosupljem. Lopova so orožniki zasledovali tekom cele noči v vse smeri, vendar je ostalo zasledovanje brezuspešno. Cuderman je bil v Ljubljani na glavnem kolodvoru takoj zaslišan o dogodku od policijskih organov in poštne komisije.

V ambulančnem vagonu se je nahajalo v vrečicah okrog 260.000 Din gotovine. Napadalca sta bila mlada človeka in je oni, ki je streljal, nosil na glavi klobuk svitle barve, spredaj vdrt. Danes, v torek popoldne bi se morala odpeljati na lice mesta, koder je bil izvršen napad posebna komisija, obstoječa iz policijskih in poštnih organov. Pozneje pa se je izkazalo to zaenkrat kot nepotrebno in za preiskavo nepomembno. Ljubljanska policija v zvezi z žandarmerijo je predrznim napadalcem namreč že na sledu. Lopova sta se bržkone pripeljala z vlakom iz Karlovca do Grosuplja in šele tamkaj sedla na vlak, ki prihaja iz Novega mesta.

Krvava trgatev

V Sremskih Karlovcih, kjer je sedaj ob trgatvi zelo živahno in veselo, se je odigrala te dni krvava tragedija. Jurij Križan, 19letni mladenič, je zaklal z nožem 70-letnega starca Petra Filipovića.

Prepir med Križanom in Filipovićem se je začel povsem nedolžno. Oba sta po trgatvi prišla v gostilno, kjer sta si naročila starega vina. Ko sta izpraznila dovolj kozarcev, sta se jima razvozljala jezika in sta začela debatirati, kje se lažje lovijo ribe, v Adi, močvirju pri Dunavu ali naravnost v Dunavu. Sprva je bilo razlaganje obeh še dokaj mirno. Pozneje sta se močno razgrela ter se začela obdelavati z lokalnimi izrazi. Potem sta si začela dajati priimke in končno sta si skočila v lase. Mlajši je vrgel starca na tla in na podu leže sta oba potegnila nože. Filipović je prvi skušal zabosti Križana, ta pa je tako zamahnil proti starcu, da ga je zaklal kakor janca.

Križana je policija takoj uklenila ter ga izročila sodišču. Zločinec priznava uboj, pravi pa, da je bil pijan ter ni vedel, kaj dela.

Prorok, ki bega ljudstvo

V Senti je policija aretirala in zaprla gostilničarja Joco Krstina. Mož je znan širom Bačke kot prorok in je med ljudstvom zelo popularen.

Pred nekaj dnevi je obiskal Sento, kjer je začel po svoji navadi zbirati ljudi in jim pridigovati. Povedal jim je med drugim tudi, da bo letos v decembru Bačka znova poplavljena, pri čemer bosta Apatin in Senta popolnoma uničena.

Razume se, da je to »prorokovanje« vzbudilo v ljudstvu, ki si še ni opomogli niti od zadnjih poplav, velik strah. Da bi se ta neutemeljena panika preprečila, — ljudje so se namreč že začeli izseljevati — je bilo orožništvo primorano proroka odstraniti, da ne bo delal še večjih zmešnjav. Toda s tem, da je Krstin prišel pod ključ, se ni položaj prav nič izboljšal. Naivno ljudstvo sledi njegovim besedam in je uverjeno o katastrofi, katero je napovedal za mesec december. Mnogi lahkoverneži prodajajo svoja posestva za majhen denar in se izseljujejo v kraje, kjer upajo, da bodo na varnem.

nkvizicije
Inkvizicije
Inkvizicije
Inkvizicije
!
Kaj? Kje? Kdaj?

Pred sodniki

Ivan je najlepši fant v Vrhpolju. Dobro se zaveda, da ga imajo dekleta rada, a najraje njegova Pavla. V Vrhpolju pa domuje še črnogledi Francelj, ki rad povsod povasuje in se iz fantov in deklet norčuje. Francelj je jezen, ker imajo Ivana dekleta rada in že zdavnaj je dejal, da mu bo obraz še polepšal. Ivan se pa ni zmenil zato; še dalje je hodil pod okno, stresal s kodrasto glavo ter vriskal in pel čez Vrhpolje. Julijsko nedeljo letos je bila na Vrhpolju veselica, na kateri je svirala taka godba kot še nikoli; še rogovila-bas se je od nekod primajal in brumdal poleg trebušastega čela in vitke vijoline prijazno poskočnico. V gostilni se je postavljal Francelj; norčeval se je iz fantov, ki so se mu pa samo smejali in se veselo vrteli s svojimi mojcami. Noč je že ležala nad vasjo, ko se je Francelj prizibal iz Jernejeve gostilne v vežo. Srečal je Ivana in ga takoj jel smešiti. Za svojega fanta se je potegnila Pavla, ki je bila ž njim; France je pa še bolj nagajal. Tedaj ga je pa Ivan zgrabil za roke: «Franceljček, tvoj jeziček se je vnel; danes je pa gasilska veselica; čakaj, ga bomo pogasili!» Že ga je Ivan dvignil za roke, a noge je vzdignila Pavla in junačina Francelj je čepel v široki kadi, ki je stala v veži napolnjena z vodo. Zmočil si je zadnjo stran, a jezik mu je še vedno gladko tekel. Kot Ivan, je vzel tudi on vse za šalo in se veselo smejal, ko je odšel. A kmalu se je vrnil in navalil na Ivana z odprtim nožem. — Ivan je dobil za spomin zarezo v obraz; brazgotina bo ostala. Sunil ga je tudi v prsa in mu prerezal suknjo. Poškodba na obrazu je bila težka, pa tudi 6 mesečna ječa bo težka.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Sreda 13.: Zaprto.
Četrtek, 14.: «Dr. Knock ali Triumf medicine». A.
Petek, 15.: «Macbeth». Premijera. Izv.

Ljubljanska opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.
Začetek ob pol 20. uri zvečer.
Sreda, 13.: Zaprto.
Četrtek, 14.: «Rigoletto». Gostuje g. Mirko Jeličan. E.

Iz zagrebške opere. Po 6ih letih se je vprizorila v Zagrebu Verdijeva opera «Ples v maskah», v kateri je pel vlogo grofa Rikarda tenorist Josip Rijavec. V ženskih vlogah so nastopile dame Zikova, Vesel-Pola in Pospišilova. — Dalje je imela zagrebška opera na sporedu Puccinijevo «Bohème» in Baranovićev balet «Srce iz lecta». V «Bohèmi» je gostovala ga. Zlata Gjungjenac iz Beograda. Tenorsko partijo je pel Josip Rijavec, baritonsko pa Robert Primožič. Po prelstavi «Bohème» se je izvajal ljubek in originalen Baranovićev balet «Srce iz lecta», kateremu so prisostvovali tudi češki poslanci in senatorji.

Koncert pianista Ivana Noča bo v petek, dne 15. oktobra ob 20. uri v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Pianist si je izbral iz večine klasičen program, na katerem so zastopani nastopni mojstri klavirskega stavka: Mozart, Gluck-Brahms, Beethoven, Chopin, Liszt, Debussy, Hummel in Ravel. G. Ivan Noč je odličen pianist, znan tudi izven mej naše domovine. Priredil je na tujem več samostojnih koncertov. Lani je poučeval na novem dunajskem konservatoriju, letos pa je profesor na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani. Vstopnice za ta koncert se dobe že sedaj v Matični knjigarni.

Pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» priredi prihodnji ponedeljek, dne 18. oktobra ob 20. svoj prvi cerkveni koncert v Frančiškanski cerkvi. Pela se bo Försterjeva maša «Missa solemnis» za zbor in veliki orkester. Dirigira pevovodja Zorko Prelovec, solistično partijo bo pela sopranistka gdč. Ramšakova, orkesterski part bo izvajalo orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani. Vstopnice so že na prodaj v Matični knjigarni.

Pianist Anton Trost v Ptuju. V začetku novembra bo koncertiral v Ptuju najodličnejši slovenski pianist, profesor Anton Trost. Njegov spored bo zelo pester, obsegal bo klasičen, romantičen in moderen repertoar. Na to produkcijo že sedaj opozarjamo. Prireditev se bo vršila pod okriljem ptujske Glasbene Matice.

Zlatko Baloković v Subotici. V torek, dne 12 t. m. je koncertiral v Subotici violinski virtuoz Zlatko Baloković. Prireditev se je vršila v dvorani «Pučkega Kruga».

Začetek mariborske gledališke sezone. Ker se je morala pravočasna otvoritev radi odhoda vojaške godbe odgoditi, je ukrenila vodstvo mariborskega gledališča vse potrebno, da se prične sezona še koncem tega tedna.

Plesna skupina «Kratina» iz šole Hellerau-Laxenburg priredi turnejo po Jugoslaviji in nastopi okoli 25. oktobra tudi v mariborskem gledališču.

Odrski jubilej Maksa Reinhardta. V nedeljo, dne 10. oktobra je slavil režiser Maks Reinhardt svojo odrsko 25-letnico. Jubilant je največji nemški režiser v sedanjosti in deluje zdaj v Berlinu.

Dva mecena kulturnega dela v Bosni. Sarajevsko kulturno društvo «Prosveta» je dobilo te dni 132.000 Din, volilo Ilije Lazića in Mare Lazićeve, roj. Dokić. Denar se porabi za ustanovo, ki bo nosila ime legatarjev.

Staroangleška drama v dunajskem Burgtheatru. Dunajski Burgtheater pripravlja nemško premijero staroangleške komedije «Volpone, or the fox» od znanega slavnega igralca in dramatika iz Shakespearjeve dobe Bena Johnsona. Komedijo je prevel v nemščino pisatelj Štefan Zweig, glavne vlogo bo kreiral igralec Raoul Asian.

Domače vesti

* **Dr. Frane Bulić častni meščan v zagrebški.** Občinski svet mesta Zagreba je na predvčerajšnji svoji seji povodom njegove osemdesetletnice izvolil za častnega meščana slovitega jugoslovenskega znanstvenika arheologa dr. Frana Bulića. Župan arhitekt Heinzel je dona dr. Bulića o tej izvolitvi brzojavno obvestil.

* **Tajna konferenca jugoslovenskega episkopata v Zagrebu.** Te dni zaseda v zagrebških nadškofovih dvorih jugoslovenski episkopat, katerega se kompletno udeležujejo vsi katoliški škofje. Konference se vršijo po v naprej določenem programu, a so strogo tajne. Pač pa gospodje škofje obljubljajo, da bodo po končanih posvetovanjih objavili obsežnejši komunike. Diskretnost je tako velika, da tokrat niti za tajnika ne fungira eden izmed višjih svečenikov, kakor je to doslej bil običaj, in tako imajo sedanje konference pravcati značaj konklava. Vsi škofje so za časa svojega bivanja v Zagrebu gostje nadškofa dr. Bauerja.

* **Imenovanja v državni službi.** V kmetijskem ministrstvu je podpisan ukaz, s katerim so imenovani: Josip Zabavnik za vinogradniškega referenta v Mariboru, Martin Zupanc za oblastnega kmetijskega tajnika mariborske oblasti, dr. Željko Kovačević pa za šefa odseka za poljsko kulturo v Osjeku.

* **Za poštne strokovne izpite pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani** je poštni minister imenoval za člane izpraševalne komisije za skupino A (administrativno pravo) Antona Vesenjaka, dr. Josipa Lebarja in dr. Ivana Lamuta; za skupino B (poštno) dr. Antona Vagajo, dr. Bogdana Kurbusa in Antona Wolfa; za skupino C (telegrafsko-telefonsko) Tomo Vrkljana, Ivana Rožmana in Matka Röthla; za skupino D (tehnično) inž. Mateja Kolariča in Ivana Bratka; za skupino E (računsko-blagajniško in knjigovodstveno) Maksa Svobodo, Pavla Glaserja in Ivana Koruna.

* **Oražnov dijaški dom v Ljubljani.** Za zimski semester 1926-27 je na razpolago 14 prostih mest za ubožne slušatelje filozofske, juridične in tehniške fakultete ljubljanske univerze (prosto stanovanje, kurjava, razsvetljava). Prosilci za ta mesta naj vlože svoje prošnje do 16. t. m. pri upravnem odboru O. D. D. na medicinskem dekanatu. Prošnjam je treba priložiti ubožno spričevalo, potrjeno od županstva, davčne oblasti in event. od sodišča. Prosilci vpisani v I. letnik univ. študij, naj prilože maturitetno spričevalo, oni starejših letnikov pa spričevala o učnih uspehih na univerzi.

* **Möderndorferjevi »Boji in napredek mežiških rudarjev« pred sodiščem..** G. Vinko Möderndorfer, učitelj v Mežicah je napisal in dal natisniti v tiskarni Merkur v Ljubljani maja meseca leta 1926. brošuro pod naslovom: »Boji in napredek mežiških rudarjev«. V tej brošuri reproducira svoj dopis, ki ga je dne 14. julija 1925. naslovil na velikega župana v Mariboru v katerem tiamiguje, da je bil g. davčni upravitelj Zazula podkupljen od mežiškega rudnika z zneskom po 70.000 Din v to svrho, da je rudniku pomagal pri odpisu doklad v znesku po 5,000.000 K. G. Möderndorfer trdi, da je to zvedel tudi od novodošlega davčnega kontrolorja, ki da mu je baje izjavil, »finančna delegacija je popust doklad že odobrila in da je ta popust povzročilo 70 tisoč Din (ki jih je dobil davčni upravitelj g. Josip Zazula), dalje da je zahajal na davkarijo v to svrho nastavljenec rudnika g. Konstantin Ryndin«. Končno dostavlja g. Möderndorfer: »sodeč po teh izjavah smatram, da je znal rudnik potom svojih ljudi podkupiti neke državne uradnike in najti na ta način nelegalna pota, da se otrese plačila gori omenjenega prebitka«. Z ozirom na to vsebino so vložili prizadeti tožbo proti g. Möderndorferju radi klevet v smislu čl. 52 tisk. zak. Včeraj se je vršila pod predsedstvom viš. dež. sod. sv. Mladiča obširna razprava proti g. Vinku Möderndorferju. Zasebne obtožitelje: Mežiški rudnik, rudniškega ravnatelja g. Georga Bargate in davčnega upravitelja g. Jos. Zazulo je zastopal g. dr. Fran Novak, g. Konstantina Ryndina g. dr. Vladimir Knailić, velikega župana v Mariboru g. državni pravdnik Mastnak. G. Möderndorfer je skušal z navajanjem raznih indicij doprinesti dokaz resnice, ki se mu je pa popolnoma ponesrečil. Izkazalo se je pa nasprotno, da se je zadeva občinskih, šolskih doklad rešila na povsem legalen način, potom finančne delegacije v Ljubljani oz. velikega županstva v Mariboru ter da ni imel s to odmero g. davčni upravitelj Zazula sploh nikakega posla. O kakem podkupovanju s strani rudnika še govora ne more biti. Sodišče je po daljši obravnavi in po plaidoyerjih zastopnikov razsodilo tako, da je g. Vinko Möderndorfer zakrivil glede vseh zasebnih obtožiteljev pregrešek-kleveto in ga obsodilo na 1 mesec zapora, 2000 Din globe in povračilo stroškov.

* **Prepovedano zbiranje darov v šolah.** Radi nesoglasij in preprirov, ki so se v zadnjem času čedalje bolj večali radi nabiranja darov ob raznih prilikah po šolah, je izdalo ministrstvo prosvete v Beogradu naslednji odlok: Večkrat se humane in kulturne ustanove obračajo na ministrstvo prosvete s prošnjo, da se šolam dovoli zbiranje prostovoljnih prispevkov med šolsko mladino v to ali ono svrho. Uvažuje okolščine, je ministrstvo doslej vse te prošnje reševalo ugodno. V novejšem času pa prejema ministrstvo pritožbe in prošnjo, naj se vsako nabiranje v šolah zabrani, ker nikakor ne odgovarja današnjemu težkemu gospodarskemu položaju ter povzroča samo nejevoljo ter proteste otroških roditeljev. Dokazano je, da so otroci ponekod celo izvrševali tatvine, samo da so se lahko postavili in prinesli dar ob tej ali oni priliki. Ministrstvo smatra, da je tako postopanje škodljivo in zabranjuje vsako zbiranje darov. Izjemna dovolila bo dajalo samo ministrstvo prosvete, ki pa bo ravnalo skrajno previdno ter bo pazilo, da tudi v izjemnih slučajih, ko se bodo dovoljenja podeljevala, ne pride do nesoglasij med starši šolobveznih otrok in med učiteljskim zborom

* **Objava generalnega konzulata kraljevine Italije.** Italijansko ministrstvo financ razglaša temeljem kraljevega dekreta z dne 9. septembra 1926, da z 31 decembrom 1926 preneha zakonita veljavnost italijanskih državnih bankovcev po 25 italijanskih lir v splošnem denarnem prometu. Z 30. junijem 1927 preneha njih veljavnost sploh. Navedeni bankovci se morejo med tem časom zamenjati pri oddelkih kraljeve blagajne in pri vseh poštnih uradih kraljevine Italije.

* **Spomenik vojnim žrtvam na Palah.** Na Palah v sarajevski okolici je bil prošlo nedeljo na svečan način odkrit spomenik pobitim in obešenim seljakom, ki so početkom vojne leta 1914. postali žrtev podivjane avstrijske soldateske. V pravoslavni cerkvi je bila svečana liturgija, potem pa parastos, pri katerem je sodelovalo pevsko društvo »Sloga« iz Sarajeva. Ob enajstih je bil blagoslovljen in odkrit spomenik. V govorih, ki so bili izrečeni pri tej priliki, se je naglašal pomen te slavnosti in pomen žrtev pobitih in obešenih seljakov. Med drugimi je govoril tudi polkovnik Panta Radosavljević iz Beograda, ki je kot poveljnik srbskih čet sodeloval v bojih pri Palah. Na grobove pokončanih seljakov so bili položeni številni venci.

* **Pregled naših grobov na otoku Krfu.** Načelnik splošnega oddelka v ministrstvu za vere prota Ljubisav Popović je odpotoval na otok Krf, da pregleda stanje naših na Krfu umrlih vojakov. Pri tej priliki bo načelnik Popović tudi uredil vprašanje prenosa posmrtnih ostankov onih oseb, katerih se tiče zakon o narodnem priznanju.

* **Zakon o avtorskem pravu.** Ker so skoraj že vse kulturne in prosvetne organizacije, katerim je bil načrt zakona o avtorskem pravu poslan v izjavo, podala o tem načrtu svoje mnenje, se bo v najkrajšem času pričelo z definitivno stilizacijo tega zakonskega načrta.

* **Zahteva Profesorskega društva.** Glavna uprava Profesorskega društva se sestane te dni k plenarni seji, na kateri se bodo določile glavne linije za spomenico, ki se predloži ministrstvu prosvete. Spomenica bo obsegala vse zahteve Profesorskega društva.

* **Smrtna kosa.** Ugledno obitelj g. Kalteževo v Kočevju je zadela težka izguba s smrtjo 20letnega sina Ivana, ki je umrl v Opatiji, kamor je šel iskat zdravja. Prepeljejo ga domov, kjer se jutri 14. t. m. vrši pogreb. N. v m. p.!

* **Poskušna vožnja poštno avtomobilske zveze iz Grobelnega do Sv. Petra pod Sv. Gorami.** V soboto, dne 9. t. m. se je vršila poskusna vožnja poštno avtomobilske zveze Grobelno Št. Vid. Šmarje pri Jelšah, Mestinje, Sv. Peter na Medvedovem selu, Sodna vas, Ineno čez Sotlo na Hrvatsko, nadalje mimo Zagorskih Sel do Sv. Petra pod Sv. Gorami. Od tu že obstoja avtomobilska zveza preko Bizeljskega v Brežice, od koder gre nadaljna že obstoječa zveza do Novega mesta. Komisija, ki se je udeležila te poskusne vožnje, je obstojala iz gg. ravnatelja poštne in telegrafske direkcije iz Ljubljane dr. Gregorića s strokovnimi referenti, iz srezkega poglavarja dr. Franca Hrašovca iz Šmarja kot zastopnika politične oblasti in iz načelnika okrajnega zastopnika Ferlinca iz Šmarja. Na posameznih poštnih postajah je pričakovalo komisijo številno prebivalstvo, ki se je živahno zanimalo za novo in važno prometno sredstvo okraja. Autogaraža se nahaja v Št. Petru pod Sv. Gorami, kamor in odkoder bo poštni avto vozil dnevno enkrat v vsako smer. Kakor hitro bo popravljen drugi rezervni avtomobil, kar se bo zgodilo zanesljivo tekom enega meseca, bo poštni avtomobilski promet za te kraje otvorjen. Cena je za enkrat določena na 1½ Din za km, se bo pa pozneje gotovo znižala na 1 Din. Pri poskusni avtomobilski vožnji je komisija tudi ugotovila, da ima okrajni zastop svoje ceste v dobrem stanju. Za otvoritev nove poštne avtomobilske zveze ima največ zaslug g. ravnatelj dr. Gregorič, kateremu bo prebivalstvo tega okraja gotovo hvaležno.

Privoščite si prijetno jesen in zimo

s tem, da si nabavite krasen raglan ali suknjo, ki so brezdvoma najceneje dobiti pri tvrdki

Fran Lukič Pred škofijo štev. 19.

* **Himen.** Na Brezjah se je te dni poročil g. Gabrijel Majcen, inženjer v Trstu in sin profesorja v pokoju g. Gabrijela Majcna v Mariboru, z gospodično Elizo Demeli, hčerko zdravnika dr. Demelja.

* **Kongres Narodne ženske zveze** se vrši letos na Bledu. Otvori se dne 25. oktobra in bo trajal tri dni. Na kongresu bodo zastopane vse naše humanitarne, gospodinjske in kulturne ženske organizacije.

* **Nov sneg na naših planinah.** Na Gorenjskem je prošlo nedeljo divjala silna nevihta. Julijske planine in Karavanke so s snegom pokrite. Mnogo snega je zlasti v Triglavskem pogorju.

* **O zanimivih meteoroloških pojavih nam poročajo iz Kočevja.** V pondeljek se je zjasnilo. Jutranja temperatura je iznašala + 5 stopinj R, popoldne pa + 12 stopinj R na solncu. Barometer, ki je od srede 6. t. m., ko je bil mlaj, pa do nedelje padel za 12 mm, se je v noči od nedelje na pondeljek dvignil kar za 8 mm. Zadnje solnčne dni minulega tedna so imeli v Kočevju zjutraj in zvečer temperaturo + 6 do 8 stopinj R, ob 1. popoldne pa + 25 do + 28 stopinj R. Vsekakor zanimivo!

* **Atentat z dinamitom na Visu.** V nedeljo ponoči je bil na Visu izvršen atentat z dinamitom na hišo bivšega občinskega načelnika Frana Mardešića. Hiša je znatno poškodovana. Človeških žrtev ni bilo. Uvedena je preiskava.

* **Gozdni požar na Lovčenu.** Kakor javljajo s Cetinja, je v soboto ponoči v gozdovih na Lovčenu nastal požar. Vsa cetinjska garnizija je prihitela na pomoč ter je s pomočjo okoliških seljakov do nedelje zvečer omejila požar. Kako je požar nastal, še ni dognano, domneva pa se, da je nastal ogenj po neprevidnosti pastirjev. Oblast je odredila preiskavo.

* **Samomor 70 letnega starca.** V vojvodinskem selu Kulpin se je obesil premožni sedemdesetletni seljak Mita Grgurin. Mož, kateremu so že pomrli žena in otroci, je v zadnjem času ponovno izjavil, da bo sam napravil konec svojemu življenju.

O čuj prelepa me Ljubljana

in pij z navdušenjem „Florjana", ter vzdigni krepek glas — v Florjanu le je „veritas"

Edina izdelovalnica

E. JERAS in ORUŠ, Ljubljana-Moste.

164 a

* **Tatvina starinskega orožja.** V gradu grofa Žige Beroldingena v Varaždinski okolici je bila v noči od sobote na nedeljo izvršena zagonetna tatvina. Doslej neznani zlikovci so vlomili v pritlične prostore, kjer se je nahajala dragocena zbirka starinskega orožja. Odnesli so mnogo s srebrom okovanih pušk in pištol, raznih lovskih pušk in drugih starinskih predmetov, vrednih več 100.000 Din. Storilci, ki so brez dvoma dobro poznali razmere v gradu, so izginili brez sledu.

* **Bohinjska Srednja vas!** V nedeljo, 17. oktobra bo imela Sirarska zadruga veliko vrtno veselico z naslednjim sporedom: 1.) Ob 11. dopoldne premovanje plemenske živine za vso Bohinjsko okolico; 2.) Ob 15. popoldne slavnostna otvoritev nove sirarne, nato vrtna veselica s srečolovom in vinsko trgatvijo. Preskrbljeno bo z mrzlimi in gorkimi jedili ter z dobro kapljico. Na prireditev vljudno vabi vse in se priporoča za obilno udeležbo — Mlekarska zadruga v Boh. Srednji vasi. 1361

* **»Ljubex«** prepečenec izborna novost, prav posebno primeren za kavarne, gostilne in delikatesne trgovine. Prav priporočljiv za bolnike in želodčnobolne. Dobi se prav poceni v trgovini V. Šober in Bergant, Sv. Jakoba trg.

* **Plašče** za deklice in dečke v vseh velikostih ima v zalogi po prav nizkih cenah tvrdka Fran Lukič, Pred škofijo 19, Ljubljana. 1336

KOLO Sreče
KOLO Usode
KOLO Trpljenja
KOLO Ljubezni
KOLO Strasti
? ? ? ? ? ? ?

Iz Ljubljane

u— **Novinarjem!** V četrtek, 14. t. m. ob pol 5. popoldne se vrši v damski sobi kavarne »Emona« važen članski sestanek z referati o cetinjskem kongresu in novinarski uredbi. Sekcija mora zavzeti svoje stališče do vprašanj, ki so ostala na Cetinju nerešena, obenem pa ukreniti vse potrebno za izvedbo uredbe. Zato je udeležba vseh članov nujno potrebna. Kdor izostane, naj pripiše posledice samemu sebi.. — Predsednik.

u— **Radikalski list o delovanju ljubljanskih gerentov.** Kočevska radikalska »Samouprava« piše o izpremembi na ljubljanskem magistratu in pristavlja: »Nas podeželske Slovence je naravnost veselila smotrena in stvarna, vidna delavnost odstavljenih gerentov, ki so za Ljubljano mogoče več storili v dveh letih, kot bo morda bodoče legalno zastopstvo v dveh perijodah, ako ne bo imelo trdne delovne večine. Naši javni zastopniki imajo namreč predvsem to težko napako, da govore veliko preveč skozi okno za krogljice kot pa delajo v korist stvari«.

u— **Seja Zveze Jugoslov. Demokratske mladine** se vrši jutri v četrtek 14. t. m. točno ob 8. uri zvečer. Udeležba br. odbornikov strogo obvezna. — ZDM.

u— **Družabni večer na Viču.** Krajevna organizacija SDS na Viču priredi v nedeljo 17. oktobra v Sokolskem domu zabaven večer z jako pestrim programom. Prireditev se vrši v korist poplavljencev, ki jih je zadnja povodenj pahnila v največjo bedo. Viška krajevna organizacija SDS je z razumevanjem velike bede posegla v pomožno delo in uspešno sodeluje pri vseh akcijah, ki se vrše v korist poplavljencev. Na njeno inicijativo se je uvedla ljudska kuhinja v Novi vasi, ki je delila nesrečnežem brezplačno hrano, organizacija je nadalje pobirala v nedeljo 3. oktobra ob vstopu v viško občino prostovoljne prispevke in nabrala 1458 Din za poplavljence. Tudi zabavni večer, čigar finančna stran je bila prvotno namenjena za okrepitev organizacijske blagajne, je organizacija namenila za olajšanje bede najrevnejših občanov. S tem činom organizacija najenergičneje odbija trditev svojih nasprotnikov, da pozna ljudi samo v času volitev. Odbor pričakuje, da bo našla njegova namera polno vpoštevanje in da bodo Vičani v največjem številu posetili prireditev in s tem pripomogli svojim soobčanom.

Luč Orijenta

o saterem filmu je bila včeraj premiera, igrajo sami domačini Indije. Po večletnih težkočah in trudu posrečilo se je indijskemu advokatu — poznejšemu glavnemu igralcu — to idealno idejo dovršiti, katero delo pa mu je naravnost briljantno uspelo. Žensko glavno vlogo Goppe igra hčerka maharadže. Posnetki so divni, kaj lepšega se nam na platnenem pozornici tudi v 20 stoletju ne more nuditi.

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. **KINO IDEAL**

u— **Šentjakobski oder** vprizori v nedeljo 17. t. m. popoldne in zvečer Drinklerjevo pravljico s petjem v 4 dejanjih »Pogumni krojaček«. Popoldanska predstava prične ob 15. uri večerna ob 20. uri. — Predprodaja vstopnic je v kavarni Zalaznik na Starem trgu.

u— **Otvoritev češkega učnega tečaja za srednješolce.** V četrtek 14. t. m. se otvori ob 6. (18.) zvečer tečaj za učenje češkega jezika, namenjen srednješolcem, v mali dvorani Kazine v I. nadstropju. Otvoritve se naj udeleže vsi srednješolci, ki so se že prijavili v kurz in tudi oni, ki se še nameravajo priglasiti. Po otvoritvi se po medsebojnem sporazumu določi čas in lokal, kjer se bo vršil pouk. — Češkoslov. jugoslovenska Liga.

u— **Nezgode ob tramvaju.** Tudi ljubljanski tramvaj ima svojo brzino. Zanimivo pa je, da najhitreje vozi ravno v najožjih ulicah tam v starem mestu in posebno v Florijanski ulici. Včeraj popoldne se je v tamkajšnji ožini domala zgodila večja nezgoda, ko so se duhovniki vozili k pogrebu in se je konj s kočijo jedva umaknil pred tramvajem s tem, da je zavozil na pločnik. Precej težko pa je bila kmalu nato prizadeta blizu tam neka ižanska kmetica, ki se s konjem in vozom ni mogla umakniti, a je tramvaj navzlic temu skušal se preriti dalje. Izpodnesel je konja, ki je potegnil seboj na tla tudi kmetico, držečo ga za uzdo. Konj je dobil precej vidne krvave praske ob stegnu, a tudi ženska je krvavela iz nosa, na licu in po rokah. Razen tega je bila njena obleka vsa poškodovana. Tramvaj se je končno le ustavil, a kmetici je prihitel na pomoč neki voznik in se je nezgoda brez nadaljnih poškodb poravnala. Ni pa želeti, da bi se taki in slični prizori ponavljali.

u— **Tobačna tovarna v Ljubljani** razpisuje dobavo in pokladanje hrastovih parketov v pisarnah, v skupni izmeri okrog 300 m². Ponudbe kolekovane s Din 5.— je predložiti najkasneje do 20. t. m. Parketne deščice morajo biti iz popolnoma suhega lesa brez grč in razpok. V ponudbi je navesti velikost deščic in ceno za 1 m². Vsa podrobnejša pojasnila se dobe v ekonomatu tobač. tovarne. 1360

u— **Popravljamo.** G. Franjo Peterkovič, omenjen v našem včerajšnjem poročilu o shodu stanovanjskih najemnikov nas naprosa za popravek, da on ni socijalist, marveč da pripada levemu krilu delavskega gibanja, k skupini dekalistov, in da je po prepričanju komunist.

u— **Brezplačno pregledovanje jajc na trgu.** Občinstvo se opozarja, da bo mestno tržno nadzorstvo odslej dnevno do pol desetih zjutraj, izvzemši nedelje, brezplačno pregledovalo jajca, ki jih kupijo stranke na trgu. Vsakdo, ki se hoče poslužiti pregleda, naj se zglasi v pregledovalnici jajc, ki se nahaja na Vodnikovem trgu med manufakturnimi lopami. Mestno tržno nadzorstvo.

u— **Vinotoč Viktor Sedej,** Kolodvorska ulica 26 toči pristna bela, rdeča in črna vina po nizki ceni. 1358

u— **V počastitev spomina** na svojega dragega prijatelja gospoda Frana Poljšaka je darovala stalna družba pri Bončarju namesto venca na krsto pokojnika Din 300, za »Društvo skrb za mladino« Din 300 pa zgradbi Sokola I.

u— **Pevci — trgovski nastavljenci** se vabijo na sestanek, ki ga sklicuje Trgovsko društvo »Merkur« za danes v sredo dne 13. oktobra ob 8. uri zvečer v gostilni pri Mraku, Rimska cesta. Tudi novinci prav dobrodošli! 1359

u— **Preporodaši!** Šahovski odsek priredi v tekočem mesecu tečaj za novince. Kdor izmed tovarišev se želi priučiti igranja šaha, naj se zglasi danes ob 18. v društveni sobi. Po možnosti prinesite šahe s seboj ker pričnemo takoj s prvo vajo. — Odbor.

a— **Najboljše čevlje »Karo«** dobite v Mariboru, Koroška cesta 19 in od 1. oktobra tudi Aleksandrova cesta 23 v trg. St. Černetič. 27

u— **Matična knjigarna v Ljubljani.** Kongresni trg, je edina specijalna trgovina z muzikalijami v Sloveniji in ima stalno v zalogi največjo izbiro vseh šolskih, klasičnih in modernih skladb za vse instrumente in petje. 1329

Iz Maribora

a— **Spremenba posesti.** Trgovec Josip Milinarič na Glavnem trgu je kupil od krojača Franca in Marje Cverlin hišo z vrtom na Aleksandrovi cesti št. 28 za 350.000 Din. — Elizabeta Glumac na Aleksandrovi cesti št. 33 je prodala svojo hišo v Vojaški ulici št. 9 za 50.000 Din Jožefi in Blažu Žager, železniškemu skladiščniku na koroškem kolodvoru.

a— **Ponarejalec Potočnik nori.** Pred lansko poroto na 20 let težke ječe obsojeni ponarejevalec denarja Potočnik je začel sedaj v moški kazilnici v Mariboru simulirati blaznost. Razpošiljal je svojim prijateljem poslovilna pisma, češ da se mu hoče piti človeške krvi. Da se mu prevroča kri ohladi, so ga dali v samotno klet.

a— **Velike tatvine po Mariboru in okolici.** Dne 29 septembra t. l. je prijavila Sofija Hitz, da je preteklo noč vlomil v njeno stanovanje neznani storilec, v prvo nadstropje, ter je iz predsobe odnesel dva ženska površnika, 3 pare čevljev, več nogavic, klobuk, rokavice, v skupni vrednosti 10.000 Din. Po policijskih poizvedbah je prišel vlomilec v prvo nadstropje po žici na balkon, odkoder je prišel v nezaklenjeno stanovanje. Policija je napela vse moči, da izsledi zločinca in 8. oktobra je doznala, da je kupil neki prikrivač več oblek in perila od neznanih moških. Ker se je na stanovanju omenjenega prikrivača našlo še več druge obleke, ki je bila sumljivega izvora, o kateri smo pred dnevi že poročali, je policija blago zaplenila. Posrečilo se je doznati za prodajalca v 27letnem Grahu Francu, pristojnem v Gradec. Omenjeni je že 16krat predkaznovan radi različnih tatvin in je imel pomagača v osebi Karla Gačnika iz mariborske okolice. Policija je bila neprestano na opazovanju in 11. t. m. se je posrečilo prijeti vlomilca, ko sta ravno nesla ob 6. zjutraj k gori omenjenemu prikrivaču sveženj oblek. Aretiranca sta izjavila, da je vlomil v stanovanje Hitzove Grah sam. Noč pred aretacijo pa sta vlomila v Ptuju, kjer sta nekemu šolskemu nadzorniku pokradla obleke za 15.000 Din. Isto noč pa sta pokradla tudi neki stranki na Bregu pri Ptuju oblek v vrednosti 2.000 Din. Oddana sta bila okrožnemu sodišču.

a— **S policije.** Nekemu K. F. je bilo ukradeno kolo. — Na dr. Verstovškovi ulici je bila ukradena iznad globokega jarka varnostna svetilka. K sreči ni imelo to nikakih posledic, ki bi se pa glede na nevarnost lahko pripetile. Neki S. Florijan je prenočil v veži fin. kontrole ter razbil dve veliki šipi. Dejal je, da je hotel priti do pošte, ki pa je bila zaprta. — Vloženih je bilo v celem 23 prijav, izvršene pa so bile 3 aretacije. — Na Majstrovi ulici je bil aretiran neki vlomilec, ko je ravno lezel v podstrešje.

Iz Celja

c— **Redni sestanek članov krajevne organizacije SDS Celje mesto** ta teden odpade; istotako odpade tudi sestanek krajevne organizacije SDS Celje okolica. Gg. zaupniki obeh organizacij naj uredijo svoje liste do prihodnjega sestanka drugi teden, da podajo izčrpna poročila.

c— **Žalni dan krajevne organizacije Udruženja vojnih invalidov v Celju** se vrši v torek, dne 19. t. m. Ob 8 uri dop. bo žalna sv. maša v spomin na bojnem polju padlim tovarišem v cerkvi sv. Danijela. Udeležili se je bodo vsi službe prosti invalidi iz Celja in okolice. Vabljeni so nadalje brez posebnega obvestila zastopniki vojaških in civilnih oblasti ter slavno občinstvo. Po službi božji se podajo vojni invalidi na celjsko mestno pokopališče, kjer se poklonijo manom dragih pokojnih tovarišev.

c— **Ljudsko vseučilišče v Celju** je povabilo za ponedeljek, dne 11. t. m. g. inž. Ferdo Lupšo, znanega poznavalca daljnega Siama, da predava tudi v Celju o svoji ekspediciji iz Siama v Shan. Predavanje se je vršilo v prostorih mestne meščanske šole in sicer ob 16. uri za šolsko mladino, zvečer pa za odrasle. Obe predavanji sta bili z ozirom na zanimivo temo jako dobro obiskani, zlasti popoldne se je kar trlo ukaželjne mladine, da sliši kaj zanimivega iz daljnega azijskega sveta. Prišla je tekom dolgega, dve uri trajajočega predavanja na svoj račun. Ne da bi se spuščali v podrobnosti snovi, ki je bila itak že objavljena, ugotavljamo, da je predavatelj obravnaval temo v obiliki zanimivih anekdot ter se dotaknil raznovrstnih aktualnih vprašanj. Nadaljna predavanja na Ljudskem vseučilišča se bodo vršila po možnosti vsakih 14 dni in je le želeti, da bi občinstvo obilni trud odbora in predavateljev vsaj deloma poplačalo s svojim zadovoljivim obiskom.

c— **Krajni šolski svet za Celje okolico** je imel v ponedeljek, dne 11 t. m. zvečer svojo sejo, na kateri so se razun dveh oddala še vsa nadaljna razna dela pri zgradbi nove šolske stavbe, ki zelo lepo napreduje in bo dala zaslužek še marsikateremu delavcu in obrtniku.

c— **Oddaja celjske kolodvorske restavracije** se vrši jutri, dne 14. t. m. Še enkrat prosimo in opozarjamo merodajne faktorje, naj ne bodo za par grošev večjega dobička prezrli veliki narodni interes, ki ga moramo zasledovati v vseh narodnoeksponiranih obmejnih krajih. Učimo se tozadevne odločnosti in doslednosti pri naših nacijonalnih nasprotnikih, ki so bili svojčas gospodarji v vseh naših obratih in podjetjih na naši zemlji. Celjska javnost bo skrbno pazila, da pri tej oddaji ne bodo merodajne partizanske intervencije in da bodo varovani interesi naših slovenskih in slovanskih ljudi.

c— **Vlak jo je povozil.** Magdalena Pečnik, 71 letna vpokojenka iz Srednje vasi pri Kočevju, stanujoča v Celju v Gosposki ulici št. 13, je šla včeraj, v torek, po kosilu na sprehod proti Lavi. Ko se je vračala, je hodila po stezici na železniški progi Celje—Žalec. Revica je precej gluha in ni slišala svarilnih signalov strojevodje. Hotela je najbrž priti na železniški most, a jo je lokomotiva zagrabila in vrgla na pobočje, tako, da je priletela na glavo. Zunanjih poškodb ni bilo opaziti, pač pa je morala zadobiti težke notranje poškodbe, ker ni mogla govoriti. Ponesrečenko so prepeljali v celjsko javno bolnico.

c— **Gledališka predstava ljubljanskega Dramatičnega odseka vojnih invalidov v Celju.** Na povabilo celjske krajevne organizacije Udruženja vojnih invalidov so ljubljanski tovariši, združeni v Dramatičnem odseku, vprizorili v nedeljo, dne 10. t. m. ob 16. uri na odru v celjskem Narodnem domu trodejansko dramo »Tužna ljubav«. Udeležba od strani občinstva je bila zelo slaba. Treba je obžalovati, da trud in uspeh prireditve ni našel onega odmeva, ki bi ga smeli pričakovati. Na slab obisk sta gotovo tudi vplivali spominska prireditev na koroški plebiscit v soboto zvečer in pa vinska trgatev celjske požarne brambe v nedeljo popoldne v Gozdni restavraciji. Potek predstave je bil dober, nastop nekaterih igralcev in igralk je pokazal celo veliko odersko spretnost. Naj bi imela celjska invalidska organizacija pri sličnih prireditvah v bodoče tudi več gmotnega uspeha!

Iz Trbovelj

t— *Znaki jesenske sezone.* Pri Dukičevem podjetju na dnevnem kopu Doberni so pričeli uvajati delo ponoči in so poleg tega sprejeli večje število delavcev. Upati je, da se bo isto zgodilo v kratkem tudi na ostalih revirjih, ki pripadajo TPD.

t— *Konzorcij Narodnega doma v Hrastniku* opozarja, da se bo vršila tombola s prelepimi dobitki nepreklicno 24. t. m. Srečke so povsod na prodaj.

t— *Pri orožniški postaji v Hrastniku* je premikajoče se plazovje tako vplivalo na veliko betonsko škarpo ob okrajni cesti, da je dobila na več krajih velike razpoke. Radi njih utegne v kratkem razpasti.

t— *Pritožbe radi nakupa stavbišča.* Radi nakupa stavbišča za novo šolsko poslopje v Hrastniku se je pritožilo več interesentov, ki so se že od vsega početka protivili, da bi se uredile šolske razmere.

t— *Šah se udomačuje.* Zanimanje za šahovske igre je vedno bolj opažati pri mladih delavcih. Nadejamo se, da jim bo zelo ustreženo, ko prične Zveza kulturnih društev s sistematičnim izobraževanjem na tem področju.

t— *Promet s splavi po Savi* je postal zopet zelo živahen, odkar je minilo deževje. Splavarji iz Posavja vozijo les za rudniške obrate v Trbovljah in v Hrastniku.

t— *Občinski kamnolom v Trbovljah* zadaj za poštnim uradom II. je že v toliko urejen, da je odvrnjena nevarnost za kopače. Pesek kopljejo v poševno ležečih terasah, medtem ko se poprej ni na to oziralo.

t— *Posprevljanje poljskih pridelkov* se je pri nas domalega že končalo. Ker leži trboveljska občina v kamenitem svetu, nimamo posestev, ki bi jih bilo primerjati z onimi v nižinah. Ob tržnih dneh se pozna na cenah, da nas preskrbujejo z vsemi potrebnimi sadeži kmetje iz Savinjske doline.

t— *Moč strokovnih organizacij.* Unija slovenskih rudarjev, ki je v rokah socijalistov in se razprostira po vsem ozemlju v Sloveniji, združuje v svojih vrstah okoli — 70 strokovno organiziranih rudarjev. Kadar le more, govori v imenu celokupnega rudarskega delavstva in vabi delavstvo v svoje organizacije. Toda to je pasivno in ne gre v organizacije. Približno ista je s klerikalno strokovno zvezo rudarjev. Tudi ta govori v imenu rudarskega delavstva in sili rudarje v svoje vrste, ki niso nič bolj goste kot socijalistične. Sedaj je zaznamovati v Trbovljah nov strokovni pokret, o katerem spregovorimo, kakor hitro bo dovoljno osvetljen.

t— *Okrajno glavarstvo v Laškem* naznanja, da je od 2. avgusta t. l. strogo prepovedana prodaja in kupovanje vseh vrst loterijskih obveznic tujih držav. Kakor je znano, je bil v trboveljski občini velik promet s takimi obveznicami.

Luč Orijenta!

Tukajšnje kino podjetje «Ideal» predvaja pravkar krasni kulturni film, posnet v Orijentu. Igrajo domači Indijci. Fantastična in lepa je vsebina tega filma:

Sin kralja Suddhodana nazvan Gautama, je bil človek, katerega je bolela vsaka krivica, storjena človeku ali živali. Njegovi starši so skrbeli za čim udobnejše njegovo življenje. Kralj je pozval na dvor najlepše bajadere Indije, da sina omamijo, pa vse je bilo zaman. Prilikom nekega poseta se iskreno zaljubi v hčerko maharadže, ki jo po zmagi stavljenih bitk tudi srečno poroči. Pa tudi ta njegova sreča ni bila trajna.

Da bi živel narodu in pomagal ubogim, je v noči zapustil ljubljeno ženo in svoj paradiž ter se podal kot — apostol — pridigar med narod. — Vedno lepše in lepše se razvija to umetniško delo. Roman je izšel tudi v vseh jezikih. Kar se filma tiče, je višek umetnosti.

Film je plod ideje indijskega advokata, poznejšega igralca Himansu Rai in pisatelja Niranjan Pal, sina slavnega indijskega publicista. Zadnji se je pečal leta s študijami o Buddhi. Ta dva sta se zvezala z berlinsko družbo «Emelka», ki je poslala z veliko ekspedicijo šef-režiserja Ostena, pijonirja nemške filmske industrije, v jeseni 1924 v Bombay. Kljub temu, da je bilo za posnetke vse pripravljeno, so naleteli Nemci na velike težkoče. Poiskati so morali zgodovinska mesta iz življenja Buddhe, izbrati so si morali igralce, kar pa je bilo silno težko, ker je bil narodu film, kakor vse kar je v zvezi z gledališčem, tuje. Dobili so pa sodelavce v najboljših indijskih krogih. Po prigovarjanjih, ki so trajala tedne, so pridobili za sodelovanje hčerko maharadže, ki je igrala glavno vlogo Goppe. Vlogo Buddhe je prevzel sam stvaritelj filma Himansu Rai, ki se je v letih, ko je snov študiral, v to vlogo popolnoma uživel.

Posnetki so se vršili pri temperaturi 55 do 60 stopinj C. Težko je bilo vzdržati disciplino mase, ki je sodelovala. Toda vsi sodelujoči so vztrajali do konca, plačilo za njihov trud je bilo krasno uspelo delo, ki ga zmore človeška volja le v zvezi z ljubeznijo do stvari. Vse v filmu je pristno, igralci, stavbe, celo juveli in drugi okraski. Prestol, ki je v filmu posnet, je umetniško delo iz pristnega zlata in srebra. Bojni voz je srebrn in star približno 300 let. Predvajani film je po svoji vsebini in posnetkih povsem originalen in morda kaj podobnega ne boste videli kmalu na platneni pozornici.

Ta krasen film, katerega štejemo lahko med prvovrstne kulturne filme, je za Jugoslavijo last posojevalnice «Pan» v Zagrebu in je priporočljiv tudi za *višješolsko mladino.*

Naši onstran granic

Še o slovenskih srednjih šolah

Gorica, 10. oktobra.

Z letošnjim šolskim letom so bili definitivno odpravljeni vsi ostanki slovenskih srednjih šol v Italiji. Vršili so se samo še izpiti. Seveda so morali učenci, ki so lani pohajali slovenske zavode, polagati še izpite. Tako so morali učiteljiščniki, ki so dovršili šolo, tudi letos v Videm, kjer so skupno z absolventi italijanskih učiteljišč polagali izpit pred docela italijansko komisijo. Slovenski profesor je bil kakor običajno le kot tolmač prisoten. Temu primerno je seveda izpadel tudi zrelostni izpit za slovenske kandidate. Nič manj žalosten ni izid zadnje mature na realki v Idriji. Od 29 kandidatov, ki so se priglasili k izpitu, jih je izdelalo 14, ostali so bili zavrnjeni za eno leto ali za vedno, kajti realčne mature ne bo več. Le redni učenci bodo smeli še prihodnje leto ponoviti izpit iz enega ali več predmetov.

Slovenski oddelek tehničnega zavoda v Vidmu je izginil čez noč. Onih par slovenskih učencev so uvrstili v ostale razrede in zadeva je bila rešena. V Tolminu je sedaj samo zadnji letnik učiteljišča, seveda italijanski in takisto italijanska gimnazija. Gojenci, Slovenci in Italijani, bivajo skoro vsi v znanem Škodnikovem konviktu, ki ga vzdržuje vlada. Tako uživa prosto stanovanje in prehrano v zavodu celo sin nekega finančnega kapetana, ki biva z družino v Tolminu. Govori se, da bodo vse gojence uniformirali. V Idriji se bo otvorila italijanska komplementarna šola. Pripravljalno delo je šolska oblast poverila profesorju Lorenzoniju, ki si je pridobil nevenljive zasluge s svojimi ovaduškimi in lažnjivimi članki v «Resto del Carlino».

Na vseh teh zavodih se bo poučevala tudi slovenščina, toda ne kot materin jezik učencev, temveč kot tuj jezik. Naravnost smešen je tozadevni učni načrt in dela preglavice nastavljenim učiteljem. Saj so v Tolminu poverili pork slovenščine znanemu prijatelju Avstrije, «slikarju Kuželičkiju». Profesor slavistike dr. Jože Bevk pa je bil najprej telegrafično imenovan za novo komplementarno šolo v Idriji. Ko je prišel na mesto, ga je že čakal drugi telegram, ki je imenovanje preklical. Dosedanji ravnatelj tolminskega učiteljišča in veliki «prijatelj» slovenskega dijaštva profesor matematike Josip Pavlin je premeščen na goriško italijansko gimnazijo, kjer bo poučeval slovanščino.

Regent videmskega fašizma De Lorenzi je poslal vsem fašistovskim političnim tajnikom, podeštatom, županom, komisarjem in šolskim oblastem povelje: «Ob priliki odprtja šolskega leta ter odnosno na navodila v odredbenem listu od 3. septembra 1926. št. 5 opozarjam Vaše Blagorodje na dolžnost, da morajo vsi naši mladeniči v vseh šolah nositi črno srajco. Vaše Blagorodje bo hitro na najboljši način preskrbelo za izvršitev navedenega ukaza. V nasprotnem slučaju se bo disciplinarnim potom postopalo proti Vam.»

Zopet povod za odpuščanje slovenskih učiteljev. Ukaz sicer ne pravi, kdo so ti naši mladeniči. Slovani pod Italijo predobro to vedo, saj silijo njihove otroke z vsemi sredstvi v vrste fašistovske naraščajske organizacije «Ballila» in dekliške organizacije «Piccole Italiane».

p— *Vojno za osvoboditev Dalmacije* napovedujejo fašisti vedno očitnejše. V nedeljo so v Pazinu na gimnazijskem poslopju odkrili ploščo z beneškim levom. Bila je velika slavnost. Pazinski sindaco Paladin je zaključil svoj govor tako-le: «Beneški lev bo s tega poslopja vedno podžigal plamen volje in vere, da ni več daleč trenotek, ko bo lev Italije, naš Duce, ukazal odrešenje onih levov Sv. Marka, ki tulijo po zemlji Dalmacije, katera še ni odrešena.» Prof. Soderini je naznanjal, da bo «Giovinezza» spremljala k triumfu in zmagi nove rimske falange, ko junaki italijanske usode naznanijo pričetek nove nacijonalne epopeje. Beneški lev na poslopju je simbol preteklosti, liktorski fašij pa simbol bodočnosti. To sta znaka za delovanje s pogledom na še delavnejšo in srečnejšo Italijo. Pozdrav Dalmacije je izrekel M. Zimolo, one Dalmacije, ki še vedno v žalni obleki pričakuje prihod velike matere Italije. Pozval je Mussolinija in ves fašizem, «da naj si v več ali manj bližnji bodočnosti zopet osvoji najlepši biser svojega bisernega niza.» Vso pazinsko slavnost je prevevalo ofenzivno razpoloženje.

p— *Mussolinijeve šibe in sekire.* Na pokopališču v Tržiču postavijo spomenik padlim junakom. Kaj bi napisali na spomenik, o tem so ugibali dolgo časa, slednjič so sklenili, naprositi za epigraf samega mini-strskega predsednika Mussolinija. Prošnji se je odzval in spomenik bo nosil napis: «V imenu in v spominu padlih tovarišev — stisniti šibe in nabrusiti sekire za največje jutrišnje naloge»...

p— *Fašistovske preureditve priimkov* se branijo sedaj «številni dobri Italijani» sami, kakor piše «Il Popolo di Trieste». Pravijo, da priimek še ne dokazuje Italijana. Oni, ki imajo slovenske priimke, nočejo izpremembe tudi iz spoštovanja do svojih prednikov, češ tako so se pisali oni in tak naj ostane priimek, ki je sicer že po italijansko preobličen. Pa so tudi v fašistovskem glasilu bedasti nasveti za predrugačenje priimkov. Na primer Covacich naj bi se izpremenil v Cova ali Covi. Cova ali covo pomeni gnezdo, brlog. Ne verjamemo, da se bo dal kak Covacich izvabiti v italijanski brlog...

p— *Učiteljski izpit* na tržaškem učiteljišču so prestali tudi trije Slovenci: Jos. Bolič, M. Bertok in Dušan Bertok. V Vidmu je napravila učiteljski izpit Emilija Miklavič z Livka.

p— *Pri Sv. Luciji* je bilo nakazano prve podpore za poplavljence 13.000 lir. Oškodovanih posestnikov je 32 in škoda po poplavah znaša v občini okoli 400.000 lir. Zato pričakujejo oškodovanci znatne podpore, ki bo res kaj zalegla.

p— *Na levem bregu reke Idrijce* v frakciji Idrija ob Bači je precej šoloobveznih otrok. Pot do šole pa je prečudna. Reka je vmes, pa nobenega mostu. Napravljena je neka nevarna žična vspenjača, na kateri si je mnogo otrok pokvarilo roke. Marsikdo, tudi odrasli, je padel v vodo in utonilo jih je tudi nekaj. Nekaj neverjetnega. Starši ne morejo pošiljati več otroke v šole. Povodenj je odnesla tisto žično železnico. Zgraditi se mora most!

Sport

Glavna skupščina JZSS. za sezono 1925-26

Danes, v sredo, dne 13. t. m. se vrši ob 19.30 uri v damskem salonu kavarne Emona v Ljubljani glavna skupščina JZSS za sezono 1925/26. Program obsega: Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, revizorjev, poročilo podsaveza v Zagrebu in Srpskega PD. kot predstavnika podsaveza v Beogradu, poročilo o vojaških smuških tečajih, volitev novega upravnega odbora in slučajnosti.

Ako ob 19.30 sklicana glavna skupščina ne bi bila sklepčna, se vrši ob 20. uri nova glavna skupščina, ki je sklepčna ob vsakem številu navzočih članov. Vsak včlanjeni klub sme prisostvovati občnemu zboru z dvema delegatoma, od katerih ima eden glasovalno, a drugi posvetovalno pravico. Delegati se izkažejo s poverilnicami svojih klubov. Klubi, ki za preteklo sezono še niso poravnali članarine, nimajo glasovalne pravice. — Predsedstvo.

Lahkoatletski miting TKD Atena

Danes popoldne se vrši na prostoru Ilirije lahkoatletski miting za ženske. Na programu so skok v dalj in vis z zal. ter met diska in tek na 60 m. Prijavljene so naše najboljše atletinje, ki so z uspehom nastopale na raznih mitingih doma in v inozemstvu. Pričakovati je vsled tega izvrstnih rezultatov ter ostre konkurence. Predvsem bo zanimiv boj v metu diska in v skokih, kjer nastopijo Tratnikova, Jermolova, Šantlova in Krischeva. Miting prične točno ob 4 uri.

Sodniški zbor za miting Atene. Gg. sodniki, ki so bili naprošeni za sodelovanje pri današnjem mitingu in katerih imena so bila objavljena v «Slov. Narodu» v petek, se ponovno naprošajo, da se sigurno in točno ob 15.30 uri zglase na prostoru Ilirije.

TKD Atena.

Še nekaj nedeljskih tekem. ISSK Maribor je v nedeljo igral v Celju prijateljsko tekmo s celjskimi Atletiki. Zmagali so Celjani s 4 : 1 (2 : 0). — V Mariboru je TSK Merkur v prvenstveni tekmi porazil SK Svobodo z 2 : 0 (1 : 0), v Ptuju pa je SK Ptuj doživel v prvenstveni borbi proti mariborskemu Rapidu katastrofalen poraz z 8 : 1 (4 : 0). Stanje prvenstva v mariborskem okrožju je sedaj sledeče: 1. Rapid (6 točk), 2. Maribor (5), 3. Merkur (4), 4. Ptuj (3), 5. Svoboda (2), Mura (0). Rapid, Maribor in Ptuj morajo igrati še dve tekmi, Merkur pa eno tekmo.

Hazena SK Mura : ISSK Maribor 6 : 0 (par forfait). V nedeljo bi se morala vršiti v Murski Soboti prvenstvena hazena tekma med obema kluboma. Maribor ni nastopil vsled česar je izgubil tekmo v zgornjem razmerju.

Službeno iz LNPa. Danes, v sredo, ob 20. seja p. o. v Narodni kavarni. Na sejo se pozivata igralca Batelino (Panonija) in Urbančič (Reka). — Tajnik II.

LLAP. Danes ob 18. uri v Emoni seja u. o. — Tajnik.

TKD. Atena (Lahkoatletska sekcija) V sredo, dne 13. t. m. ob 15. uri, se vrši na igrišču SK Ilirija lahkoatletski miting, katerega se imajo udeležiti sledeče atletinje: Šifrer I in II, Šaplja I in II, Ciuha Mira, Pečar Nada, Godler Kristina in Albina, Černe Olga. Atletinje naj pridejo na igrišče pol ure pred začetkom. Proti onim, ki izostanejo brez opravičila, se bo najstrožje postopalo. Poziv velja za vsako vreme. — Načelnica.

ASK Primorje (Hazena sekcija). Danes ob 16.30 trening za sledeče igralke: Krisch, Podboj I in II, K. I in II, Modic I. Kramer, Jerina I in II, Sajovic, Kaiser. — Načelnik.

SK Ilirija (Nogometna sekcija). Danes v sredo ob 16. uri trening za I. moštvo in rezervo na dva gola. Trening za II. skupino v petek ob 16. uri. V nedeljo 17. t. m. prvenstveni tekmi I. moštva in rezerve z Jadranom. — Načelnik.

Motoklub «Slovenija» v Ljubljani priredi medklubsko dirko na ljubljanski Grad v nedeljo dne 24. t. m. ob 2. uri popoldne. Povabljeni so vsi motociklistični klubi na teritoriju Slovenije. Razven tega so povabljeni tudi zagrebški in drugi klubi kot gostje, za katere so razpisane posebne nagrade.

Kolesarski Podsavez Slovenije priredi ob priliki motociklističnih tekem na ljubljanski Grad dne 24. t. m. kolesarske dirke zap rvenstvo ljubljanskega Gradu. Razpisi sledé.

Zveza slovenskih kolesarjev priredi povodom gorske dirke Motokluba «Slovenija» v nedeljo dne 24. t. m. dirko na ljubljanski Grad za prvenstvo zveze.

Gospodarstvo

Vino „ljutomerčan" in njegovo ime

Pred nedavno obrtno in kmetijsko razstavo v Ormožu se je v naših listih pojavil članek, ki je na eni strani poudarjal velik pomen te razstave, kar je bilo čisto prav, na drugi strani pa trdil nekaj, kar ne drži. Članek je govoril o razstavi slovitih ormoško-ljutomerskih vin, ki se razpečavajo širom sveta pod znamkama «ljutomerčan» in «jeruzalemec», ter poudarjal, da se ta vina pridelujejo po večini v ormoškem okraju, da so dobila svoje ime po izvoznem kraju Ljutomer, ko še ni bilo železnic, in da se nahajajo v ormoškem okraju žlahtni vinorodni griči, kakor Jeruzalem, Vinski vrh, Brebrovnik, Kajžar, Strmec in vsi drugi, na katerih se pridela najboljša kapljica.

Na to je treba ugotoviti naslopno: Jeruzalem in našteti vrhi so res v ormoškem okraju, toda bliže Ljutomeru kakor Ormožu, ker teče meja med obema okrajema ne glede na gospodarske potrebe prizadetih občin po razvodnici med Muro in Dravo. Obmejne občine ormoškega okraja gravitirajo v Ljutomer, kamor hodi precejšen del njihovih prebivalcev celo k maši in vsak dan nakupovat. Razdalja do Ljutomera je 1—1½ ure, do Ormoža pa cele 2—3 ure. Na vseh starejših zemljevidih so vinorodni vrhi med Muro in Dravo označeni kot Ljutomerske gorice, na nekih novejših še le kot Ljutomersko-ormoške. Kako je po trditvi članka takrat, ko je Ormož že imel železniško zvezo, dobilo vino s teh vrhov ime po Ljutomeru, ki še ni imel železnice, je docela čudna stvar.

Če pa vse okolnosti dobro premislimo, ni to nič čudnega. Vrhi, ki jih našteva navedeni člankar, rodijo res dobro kapljico, toda vina, ki rasejo še bliže Ljutomera, kakor v Železnih dveh, v Grezovčaku, na Slamnjaku, Podhamru, v Nunski grabi, na Frajščaku, na Podgrajskem vrhu in tudi na Kamenščaku, so boljša in slajša, imajo izvrsten buket in manj kisline, ter so, kar je glavno, bolj harmonična in zaradi tega finejša. Za poznavalca vin ni tajnost več, da se prideluje res izborno vino Ljutomerskih goric v Jeruzalemu, prekašajo ga pa po vseh lastnostih njegovi najbližji sosedi «Železnodverčan», «slamnjak», «grezovčak» in drugi.

Da je vino z gori naštetih vrhov res izvrstno, to so spoznali že naši predniki in so vsi, ki so čislali dobro kapljico, zato vino z bolj oddaljenih vrhov, ki je bilo podobno «ljutomerčanu», krstili na to ime. Že takrat, ko še ni bilo železnice, je bil sloves «ljutomerčana» takšen, da so kupci iz gornjih delov bivše Štajerske hodili v Ljutomerske gorice po vino z vozovi ter ga spravljali v Gradec, vzhodni del Štajerske itd. Sloves «ljutomerčana» izkoriščajo še danes vsi vinogradniki tja do Drave. Dandanes deluje celo v Središču ob Draví vinarska zadruga z imenom «Ljutomerčan».

Dne 17. t. m. bo priredila vinarska zadruga v Ljutomeru vinsko razstavo. Takrat se lahko vsakdo prepriča, da je sloves «ljutomerčana» popolnoma utemeljen.

Hmeljska poročila

Žatec (ČSR), 12. oktobra. Mirno. Cene 3500 do 4100 Kč za 50 kg.

Nürnberg (Nemčija) 12. oktobra. Mirno. Cene nespremenjene.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (12. t. m.). Pšenica: baška, 75—76 kg, 2.5 vagona 265. Turščica: banatska, stara, 1 vagon 152.50; baška, nova, 3 vagoni 107.50; sremska, sušena, 1 vagon 147.50. Moka: baška, «0» kombinirana, 1 vagon 425; banatska, «2», 1 vagon 365; baška, «5», 1 vagon 325. Otrobi: baški, v jutastih vrečah, 5 vagonov 165. Fižol: sremski, beli, 1 vagon 137.50; baški, beli, 1 vagon 145. Tendenca nespremenjena.

Živinski sejem v Mariboru (12. t. m.). Dogon 8 konj, 11 bikov, 219 volov, 290 krav in 4 teleta. Skupno 532 komadov. Povprečne cene za kg žive teže so bile: debeli voli 7—8.50, poldebeli 6—6.50, plemenski 5—6, biki za klanje 5—7.25, debele krave 6—7, plemenske, molzne in breze 5—6, krave za klobase 3.25—4.50, mlada živina 6—8 Din. Prodanih je bilo 350 komadov; od tega 66 za izvoz v Avstrijo. Mesne cene, govedina 10—18, teletina 12.50—19, svinjska 10—27 Din kg. Kupčija je bila živahna.

Dunajski goveji sejem (11. t. m.). Dogon 3337 glav; od tega 1126 iz Jugoslavije. Pocenili so se le slabše blago in biki za 5 do 10 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo: voli I. 1.55—1.80 (izjemno 1.85—2.10), II. 1.25—1.45, III. 0.95—1.20, biki 1.05—1.40, krave 0.85—1.45 (1.65), slaba živina 0.50—0.80 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte. (11. t. m.) Ameriški in budimpeštanski tečaji koncem minulega tedna niso pokazali kakšnih pomembnih sprememb. Dunajski promet je bil mrtev. Le za turščico je bilo živahnejše zanimanje. Tudi oves je tendiral malo prijaznejše Uradne notice so ostale nespremenjene. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 38—39, madžarska potiska 42.50—43.50; rž: 27.25—28.75; turščica: 26.50—27.50; oves: domači 24.50—25.

= **Živinorejska zadruga v Selcah nad Škofjo Loko** bo priredila 18. t. m. (na Lukeževo) premiranje goveje živine. Nekaj mladih plemenjakov se bo prodalo. Živinorejci ste vabljeni, da se prireditve udeležite. Tuji obiskovalci imajo avtomobilsko zvezo z gorenjskim vlakom v nedeljo popoldne ob 4. uri iz postaje Škofja Loka.

= **Razstava kmetijskih pridelkov v Ljutomeru.** Vinarska zadruga v Ljutomeru bo priredila s sodelovanjem kmetijske, sadjarske in čebelarske podružnice v nedeljo 17. ponedeljek 18. t. m. v dvorani Katoliškega doma v Ljutomeru razstavo vin, grozdja, sadja, brezalkoholne pijače, čebelarstva in raznih drugih kmetijskih pridelkov. Razstava se bo otvorila v nedeljo 17. t. m. ob 9. uri dopoldne in bo združena z raznimi strokovnimi predavanji o vinoreji, sadjereji, kletarstvu, kmetijstvu, čebelarstvu itd., ki so velevažna za vsakogar, ki se peča z omenjenimi pridelki. Razstavo bo obiskal g. veliki župan mariborske oblasti, ki bo obdaroval najboljše razstavljalce s častnimi priznanji. Razstavljalni predmeti (vino, grozdje, sadje in drugi kmetijski pridelki) se bodo sprejemali od četrtka (14. t. m.) od 8. ure dopoldne naprej v dvorani Katoliškega doma. V ponedeljek 18. t. m. bo ob 9. in 15. uri predavanje s skioptičnimi slikami o alkoholizmu, ki je namenjeno za mladino kakor tudi za odrasle in vse prijatelje treznostnega gibanja.

= **Dviganje lire.** Na mednarodnem deviznem trgu je zadnje dni lira močno poskočila in je zlasti predvčerajšnjim pokazovala značaj izrazite hausse. Na italijanskih borzah so padale devize z vsemi znaki prodaj iz strahu in borzne panike. Kakor se je pokazovalo včeraj, je ta rapiden dvig lire tudi proti računom intervencijskih bank, ki so začele popuščati z intervencijami.

= **Cene na celjskem svinjskem sejmu,** ki se je vršil 9. t. m., so bile naslednje: 6—7 tednov stari prasci po 75 do 130, 8—9 tednov stari po 160 do 200, 3 mesečni po 250 do 300, 4—5 mesečni po 350 do 400, 6—7 mesečni po 525 do 600, 8—9 mesečni po 600 do 800 in enoletni po 1000 Din komad. Dogon je znašal 130 komadov, od katerih je bilo prodanih 96.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) **Vrednote:** investicijsko 72—0, Vojna škoda 304—0, zasfavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 194—197, Ljubljanska kreditna 155—0, Merkantilna 94—95 (94), Praštediona 865—867, Kreditni zavod 165—175, Strojne 0—106, Vevče 102—0, Stavbna 55—65, Šešir 104—0. — **Blago:** Brez zaključkov. Povpraševalo se je po hrastovih podnicah, bukovih pragih in lanenem semenu brez ponudb. Ponudbe v dogah za pivovarske sodčke, pšenici, turščici, rži, ovsu, novem belem fižolu, krompirju in stisnjenem sladkem senu brez povpraševanja.

ZAGREB. Bančne vrednote v glavnem nespremenjene. Od industrijskih so zabeležili nekaj zaključkov Gutmann, Slaveks, Slavonija in Šećerana Osijek. Vojna škoda nespremenjena. Promptna se je trgovala po 305, za ultimo novembra pa po 309. — Dinar se je v Curihu malce okrepil. Italija je zjutraj notirala v Curihu 21.275 in je tekom borze popustila s tendenco nadaljnjega slabljenja. Oslabela je zaradi prenehanja invervencij bank, ki žele malo zavirati prehitro skakanje lire. Prav neznatno je slabši tudi Pariz. Na zagrebškem deviznem tržišču je bila tendenca nespremenjena in so tečaji v glavnem obdržali včerajšnjo višino. Samo Dunaj in Italija sta se trgovala po nekoliko višjih tečajih, dočim se je Pariz trgoval po neznatno nižjem tečaju. Skupni devizni promet je znašal 5.5 milijona dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2268—2274, Dunaj izplačilo 797.5—800.5, Berlin izplačilo 1349.5—1352.5, Bruselj 158—160, Italija izplačilo 227.95—229.95, London izplačilo 274.4—275.2, Newyork ček 56.45—56.65, Pariz izplačilo 164—166, Praga izplačilo 167.4—168.2, Švica izplačilo 1092.75—1095.75; valute: italijanske lire 227 229; efekti: bančni: Eskomptna 100—161, Poljo 15—16, Kreditna Zagreb 100—101, Hipo 555—56, Jugo 92—92.5, Praštediona 865—870, Ljubljanska kreditna 155—0; industrijski: Gutmann 230—235, Slaveks 100—102.5, Slavonija 31—32, Trbovlje 300—305, Vevče 102—0, Šećerana Osijek 465—470, Našička 1150—1300; državni: investicijsko 72.25—73, agrarne 42.75—43.25, Vojna škoda, promptna 304.5—305.5, za november 308.75—309.25, kasa 304.5—305.5.

BEOGRAD. Devize: Dunaj 798—799, Berlin 1337—1349, Budimpešta 0.0793—0.0795, Bukarešta 29.5—29.75, Italija 227.5—228.5, London 274.7—274.75, New York 56.53—56.55, Pariz 163.25—163.5, Praga 167.7—167.8, Švica 1093.75—1094.25.

Curih: Beograd 9.1475, Berlin 123.2125, Newyork 517.50, London 25.11½, Pariz 14.90, Milan 21.075, Praga 15.325, Budimpešta 0.0072625, Bukarešta 2.7375, Sofija 3.75, Dunaj 73.0125.

TRST. Devize: Beograd 43.35—43.90, Dunaj 345—355, Praga 72—73, Pariz 69.75—70.50, London 118.75—119.50, New York 24.40—24.60, Curih 475—490, Budimpešta 0.0340—0.0350, Bukarešta 12.50—13.50. Valute: dinarji 43—43.70, dolarji 24.25—24.50, 20 zlatih frankov 93—98, zlata lira 475.96.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.50—12.54, Berlin 168.41—168.91, Budimpešta 99.12—99.42, Bukarešta 3.77—3.79, London 34.3325—34.4325, Milan 28.53—28.63, New York 707.35—709.85, Pariz 20.32—20.42, Praga 20.95—21.03, Sofija 5.1050—5.1450, Varšava 78.35—78.85, Curih 136.70—137.20; valute: dinarji 12.4875—12.5475, dolarji 706.10—710.10.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.60, v Berlinu 7.42, v Londonu (popoldne) 274, v Newyorku (11. t. m. po borzi) 1.77.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 12 oktobra 1926. Višina barometra 308.8

Kraj opazovanja	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m	Obiačnost 0—10	Vrsta padavine: od opazovanja	Vrsta padavine: v mm do 7 ure
Ljubljana (dvorec)	7.	764·3	6·3	89	NE 1.5	10		1.3
	8.	764·6	7·0	88	NNE 0.5	10		
	14.	761·7	15·3	71	NNE 0.5	9		
	21.	763·0	12·8	74	SW 1.5	0		
Maribor	8.	763·7	8·0	90	W 7	8		
Zagreb	8.	764·2	9·0	91	S 0.5	0		
Beograd	8.	764·1	10·0	90	S 1.5	0		0.4
Sarajevo	8.	765·5	7·0	96	mirno	10		4.0
Skoplje	8.	764·6	15·0	93	mirno	3		2.0
Dubrovnik	7.	762·6	18·0	88	mirno	5		
Split	7	762·9	18·0	70	NNE 1.5	8		4.0
Praha	7.	755·9	11·0	—	SSW 7	7		

Solnce vzhaja ob 6·11 zahaja ob 17·22 luna vzhaja ob 11·37 zahaja ob 20·45.

Povprečni barometer je danes nižji kot včeraj za 2.8 mm.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 16.6, najnižja 6.5 C.

Dunajska vremenska napoved za sredo. Večinoma oblačno, dež ni izključen, temperatura se bo nekoliko znižala.

Tržaška vremenska napoved za sredo. Razni lahki vetrovi, nebo pretežno oblačno, nekoliko dežja, temperatura od 14 do 19 stopinj, morje razburkano.

Od 17. okt. dalje
moderni raglani samo . . Din 680
moderni raglani za dečke . „ 600
Gričar & Mejač
samo
Selenburgova ulica štev. 3.
1

Pogubo vsaki družini
prinašajo nalezljive bolezni. Kako se jih ubranite izveste iz knjige
Dr. Josip Tičar:
Boj nalezljivim boleznim
Cena s poštnino vred Din 19·50
Naročila na knjigarno Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Iz življenja in sveta

Mednarodni filozofski kongres v Ameriki

V Cambridgu (država Massachussets, USA.) se je začelo zasedanje šestega mednarodnega kongresa filozofov. Filozofski kongresi so se začeli pred dvajsetimi leti in motil bi se, kdor bi mislil, da se na teh sestankih filozofov razpravlja zgolj o raznih teorijah in hipotezah. Ni namreč namen filozofskih kongresov glasovati o filozofskih teorijah in jih nemara sprejemati alj zavreči z večino glasov. Edini njih cilj je, da se filozofi medseboj dobro spoznajo in izmenjajo svoje misli. Tako imajo referati na teh kongresih vedno le informativni značaj.

Inicijatorji filozofskega kongresa so bili francoski filozofi grupe okoli «Revue de Métaphysique», ki so leta 1904. sezvali prvi mednarodni kongres filozofov v Parizu. Kongresu je predsedoval Emile Boutroux. Letošnji, t. j. šesti kongres, se vrši na cambridgeskem vseučilišču Harvard University, ki uživa sloves največje ameriške univerze. Ta univerza spominja filozofe na dva velika filozofa, ki sta pred kratkim umrla: William James in Josiah Royce. Letošnjemu kongresu predseduje Nicholas Murray Butler, predsednik kolumbijske univerze v Newyorku. Glavne razprave se tičejo vprašanj metafizike, logike, filozofije znanosti, teorije vrednosti in zgodovine filozofije.

Sovjetski komisar Zinovjev,
ki vodi skupno s Trockim opozicijo proti sedanjemu boljševiškemu režimu.

Izzvižgani prezident

Kraljevsko gledališče v Kodanju je te dni doživelo škandal, ki mu ni para v zgodovinj zadnjih časov. Predstavi v gledališču je prisostvoval danski kralj Kristijan, ki je pripeljal s seboj predsednika finske republike dr. Relanderja. Oba državna poglavarja sta zavzela mesta v dvorni loži, a komaj sta sedla, se je začulo z galerije oglušujoče žvižganje, vmes pa so padali klici: «Dol s krvnikom!»

Nastala je nepopisna zmeda. Nihče ni vedel, kdo demonstrira, in tako sta se najprej spoprijeli dve struji med občinstvom. Eni so vpili in žvižgali, drugi so tulili in kričali. Skandal je bil tako sramoten, da sta se kralj Kristijan in prezident dr. Relander osramočena in bledih obrazov umaknila, da ne bi prišlo do morebitnega napada na njuni osebi.

Kakor poročajo listi, je bila demonstracija izrazito politična in naperjena proti prezidentu finske republike. Doktor Relander namreč mnogo potuje ter ima v svoji domovini med nižjimi sloji mnogo sovražnikov. Ti komunisti so se očividno sporazumeli z drhaljo na Danskem ter jo podkupili za demonstracijo.

Hrup se ni hotel poleči izlepa. Morala je intervenirati policija, ki je udrla v gledališče oborožena s sabljami in samokresi ter iztrebila razgrajače. Danski kralj in dr. Relander pa sta med tem zapustila gledališko poslopje.

Prezident finske republike, ki je bil tako neprijazno sprejet v danski deželi, namerava radi škandala prekiniti svoje bivanje na danskem dvoru ter se takoj vrniti v domovino. Seveda pa bo radi demonstracij v gledališču dobila najdaljši nos policija, ki ni znala škandala pravočasno izvohati ter demonstracij preprečiti.

Papežev dvojnik

Pariški listi poročajo, da je neko ameriško filmsko podjetje ponudilo opatu Bernardu, župniku v francoskem departementu Oise, 1 milijon frankov, če je pripravljen nastopiti v filmu v vlogi papeža Pija XI.

Vsak drugi človek bi to ponudbo brez dvoma z veseljem sprejel, toda abbé Bernard se bo težko odločil. Njega je filmsko podjetje izbralo baš radi tega, ker je baje na las sličen papežu. Njegova sličnost je tako presenetljiva, da je župnik moral pred kratkim doživeti čast, ki je ne izkazuje papeževa garda nikomur drugemu, kakor le svetemu očetu. Abbé Bernard je bil namreč v Vatikanu v avdijenci in ko je odhajal, so mu stražniki prezentirali helebarde. Papež sam je bil neverjetno presenečen, ko je sprejemal župnika v avdijenci in je moral ugotoviti popolno sličnost med svojim in njegovim obrazom.

Abbé Bernard čaka sedaj na odločitev svojega škofa v Beauvaisu. Samo on sme namreč dati dovoljenje, da nastopi v vlogi, za katero ga hočejo Američani angažirati. Seveda bo moral denar v tem primeru izročiti zbirki za — Petrov novčič v Vatikanu.

Smrt odličnega psihijatra

V Monakovem je pobrala smrt 71-letnega profesorja dr. Kräpelina, enega najbolj znanih sodobnih psihijatrov in nevrologov v Nemčiji.

Dr. Kräpelin je bil rodom iz Mecklenburga ter se je šolal pri Guddenu in Wundtu. V zdravniških krogih je bil tako priznana kapaciteta, da je jedva 30 let star dobil stolico za psihijatrijo v Dorpatu. Kmalu nato so ga pozvali kot naslednika Fürstnerja v Heidelberg, leta 1903. pa je prišel v Monakovo. V psihijatriji je bil priznan strokovnjak z mednarodnim slovesom. Napisal je velikansko učno knjigo v 4 zvezkih, ki še vedno velja za neprekosljivo delo. Mnogo koristnega pa je storil tudi za ljudstvo, kateremu je v številnih predavanjih razlagal o psihijatričnih problemih ter ga zlasti vzpodbujal na boj proti alkoholizmu.

Tragedija zavoljo psa

Prošli četrtek je stopila iz neke hiše na nabrežju Eaux-Vives ob Lemanskem jezeru že priletna dama s svojim psičkom. Nesreča je hotela, da je v istem hipu privozil mimo nje avtomobil. Psiček se je prestrašil, se iztrgal dami iz rok in prišel vozilu naravnost pod kolesa, ki so ga na mestu povozila in usmrtila.

Ko je dama videla, da je njen dragi psiček mrtev, je bila vsa iz sebe. Predno so ji mogli zabraniti, je stekla čez cesto in se vrgla z nabrežja v Lemansko jezero. Eden izmed pasantov je takoj skočil za njo in posrečilo se mu je, da je nesrečnico spravil v motorni čoln, ki se je nahajal v bližini. Od tam so jo prepeljali v bolnico, zakaj izkazalo se je, da je uboga stara dama zavoljo smrti svojega psička — zblaznela.

Ali po katoliškem obredu ali pa nič,

pravi Vatikan glede nameravane poroke med belgijskim prestolonaslednikom in švedsko princezinjo Astrido.

Laški listi poročajo, da se papeški nuncij v Bruslju, monsignor Micara, že nekaj dni mudi v Rimu, kjer je poročal papežu o skorajšnji poroki na belgijskem dvoru. Nuncij ima nalog, da uredi vse formalnosti verskega značaja, ki so potrebne za poroko med katoliškim belgijskim princem in protestantovsko princezinjo Astrido, hčerko brata švedskega kralja.

Vatikan pravi namreč, da pod nobenim pogojem ne dopusti, da bi se zaročenca poročila civilno, in zahteva, da prestopi princezinja v katoliško vero. Kakor je podoba, pa stvar ne bo šla tako gladko.

Kongres za zaščito bivolov

Na Dunaju, kjer se vrše vsakovrstni kongresi, so imeli zadnje čase tudi kongres za zaščito — bivolov. Na zborovanju je bilo sklenjeno, da je treba za vsako ceno ščititi življenje bivolov, ki bodo v nasprotnem slučaju kmalu izumrli.

Evropa je bila nekoč na bivolih izredno bogata dežela. Danes jih ima samo še 66, od katerih je 33 samcev in 33 samic. Še ti redki primerki pa so raztreseni po vseh evropskih zooloških vrtovih. Nekateri imajo samce, drugi zopet samice, edino živalski vrt na Dunaju se ponaša z dvema kompletnima paroma.

Liga za zaščito divjih bivolov je bila ustanovljena pred tremi leti in beleži od svoje ustanovitve do danes ta uspeh, da je porastlo število divjih bivolov na šest eksemplarov. Kako težko pa je pomnožiti to redko žival, priča že visoka cena, ki se plačuje zanjo. Pred kratkim je liga plačala v Franciji za samico 35.000 frankov.

Umetni blisk

Iz Pala Alta v Kaliforniji poročajo, da je uspelo Harrisu J. Ryanu, profesorju na univerzi Leland Stanford, doseči 2 miljona 100.000 voltov napetosti. Elektična iskra, ki jo je tok pri tej napetosti povzročil, je merila celih šest metrov, torej je primera z bliskom povsem upravičena. Omenjeni poskus je izvršil profesor v svojem laboratoriju na univerzi. Zgradba tega laboratorija in vsa njegova oprema je stala bagatelo 271. tisoč dolarjev, t. j. nad 15 milijonov našega denarja. Ogromno napetost je profesor dosegel s tem da je spojil šest velikih transformatorjev po 350.000 voltov. Ryan je s svojim uspehom lahko zadovoljen; šest metrov dolge električne iskre ni dobil še nihče pred njim; moremo jo smatrati kot višek, kar je fizika doslej dosegla na tem polju.

V ostalem ni namen sličnih poskusov, proizvajati električne iskre, nego hoče fizika na njihovi podlagi praktično proučavati problem prenašanja električne energije na čim večjo razdaljo pri čim manjši izgubi energije.

Najglasnejši kričač

Angleži so znani pomorščaki ter imajo dobra pljuča, ki dajejo od sebe močne in polne glasove. Nič čudnega, da se je v tej deželi porodila kuriozna misel, razpisati nagrado za rekord v kričanju, ki se na daleč razlega. Pozvani so bili vsi občinski razglaševalci na sestanek in vsakdo je moral preizkusiti svoj glas pred posebno komisijo, opremljeno s posebnimi aparati.

Tekmovanje je bilo zelo naporno. Moremo si misliti, da ni baš lahko zatuliti s tako gromkim glasom, da se čuje čez hribe in doline. A vendar, Angleži so se pokazali mojstre tudi v tem. Komisija je izbirala in izbirala ter je naposled našla izbirek v osebi nočnega čuvaja Gomerja Thomasa iz Wiltshirea. Ta je namreč odnesel prvo nagrado v ožji konkurenci s 24imi tovariši in je dobil zlato kolajno. Thomasov glas je tako močan, da seže 7 angleških milj daleč! Če se bo mož kdaj vzdignil z aeroplanom pod oblake, ga bodo slišali naravnost — v nebesa.

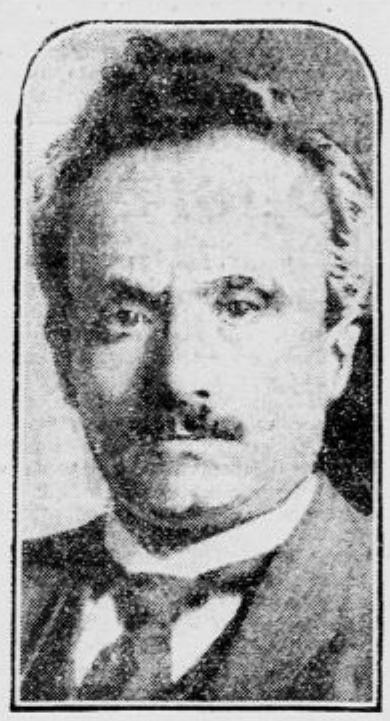

Severing,
odstopivši nemški notranji minister.

Gumi pelerine

za dečke in deklice najpripravnejše za šolo in sprehode nudi od 140·— Din dalje tvrdka Drago Schwab, Ljubljana

Kislo grozdje

Viljem ostane v Doornu.

Radi vtisa, ki so ga ostavila v javnosti, zlasti v državniških krogih, poročila iz Doorna, da se namreč namerava Viljem izseliti iz Nizozemske ter se nastaniti v Homburgu, je začel sedaj bivši nemški cesar resno premišljati, kaj naj stori. Dočim je prej zatrjeval, da je primoran izpremeniti mesto bivanja zbog neugodnih klimatičnih razmer, pravi sedaj, da je bil glas o njegovi preselitvi lansiran samo za primer, če bi moral zapustiti Nizozemsko. Dvorec in park v Homburgu bosta po najnovejših verzijah za Viljema samo rezervirana in bivši cesar se bo smel zateči v Homburg le tedaj, če ga ne bodo hoteli trpeti nikjer v inozemstvu.

ZA POPLAVLJENCE!
Kdor takoj da, dvakrat da!

Popolnoma novo! Prvič v Jugoslaviji!

Razkošno opremljena, elegantno-pustolovna igra v 8 dejanjih

V glavnih vlogah:

Xenia Desni, Ginette Madie, Rudolf Klein Rogge, (Atila v Nibelungih), Vilem Dieterle itd. — Nevarnost na berlinskem kolodvoru. — Tajni sestanki pri „Jeclavem volku". — Na poti v novo življenje. — Ljubezen ali usmiljenje. — Milijonski dragulj — Nova zvezda. — V sijaju in razkošju. — Denar, sreča in ljubezen..

Elegantno. Pustolovno. Napeto. Razkošno.

Izven programa:

Slavnostni sprejem češkoslovaških parlamentarcev v Ljubljani.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA

Sredina mesta — Telefon 124

Enrilo

Splošno priljubljen kavni nadomestek okusen i cenen.

Dobiva se v vseh dobro asortiranih kolonijalnih trgovinah.

Katastrofa generala Potioreka

Bivši intendančni šef generala Potioreka, Bartha, priobčuje v nekem budimpeštanskem listu obširno poročilo o Potiorekovem vpadu v Srbijo. Bartha zatrjuje, da so njegova poročila avtentična in da se prvič objavljajo za javnost.

Potiorekove načrte so baje pomagali izjaloviti številni agenti Narodne ohrane, ki so bili v avstrijski armadi na visokih mestih. Dalje opravičuje bivši intendančni šef svojega generala z znanim 18. avgustom in 2. decembrom. Ta dva dneva je bil namreč guverner Bosne in Hercegovine prisiljen predložiti dobra poročila staremu cesarju ter je moral v ta namen napraviti makar še tako neumne poteze, samo da so njegove akcije izgledale kot uspeh. Ker pa mu je armadno vodstvo istočasno vzelo nekaj vojaštva ter ga poslalo na rusko fronto, je bila izvedba uspešne ofenzive onemogočena in vpad se je moral končati z nesrečo.

Beležimo kakor čitamo, odgovornost pa prepuščamo pisatelju.

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Kovčeg, ki je potoval 11 let

Vojaška evidenca mestne občine sarajevske je prejela te dni obvestilo, takoj za obvestilom pa kovčeg s prošnjo, da se zaboj in predmeti, ki se nahajajo v njem, izroče rodbini v svetovni vojni padlega vojaka Fehima Mulića iz Sarajeva.

Mulić je padel na italijanski fronti leta 1915., njegov kovčeg pa je bil shranjen v vojaških skladiščih v Bratislavi ter je prišel nazaj v Bosno po celih 11 letih. V njem je bilo nekaj obleke, perila in tudi par čevljev, katere je vzel padli borec z doma s seboj k vojakom; zmanjkala pa je medpotoma srebrna ura, katero navaja vojaški protokol, in ki je, kakor izgleda, na tem kompliciranem dolgem in mučnem, 11 let trajajočem potovanju, izginila v tuji žep.

× *Vlom v tempelj Krišne v Dwarki.* Kakor poroča Reuterjev urad iz Londona, je bil tempelj Krišne v Dwarki pred kratkim okraden. Tatovi so odnesli za 70.000 funtov dragocenosti. Dwarka je pristanišče na polotoku Gutšradu ob Arabskem morju. Hindi ga prištevajo k sedmerim svetim mestom njihove vere. Tempelj ima tri oddelke, katere krasi diven polžev stolp. Ta stolp je 50 m visoka, v sedem nadstropij razdeljena piramida in v vsakem nadstropju je posebno svetišče. Romarji obiskujejo tempelj zelo radi. Na leto pride tjakaj nad 10.000 obiskovalcev.

× *Obvezno cepljenje zoper tuberkulozo v šolah.* Društvo za pospeševanje socijalne higijene je imelo nedavno v Reimsu na Francoskem svoj letošnji kongres. Znani pariški profesor Calmette je na zborovanju poročal o uspehih svojega cepljenja zoper tuberkulozo s cepivom BCC. S tem serumom je dosegel učenjak tako povoljne rezultate, da se je umrljivost dece zmanjšala na najnižjo stopnjo. Francozi kvitirajo to poročilo svojega pariškega specijalista za tuberkulozna obolenja z zadovoljstvom, drugod pa bo stvar gotovo naletela na odpor.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš srčnoljubljeni, blagi soprog, oče, tast, svak in stric, gospod

ANTON HAFNER

posestnik in trgovec v Železnikih

v ponedeljek, dne 11. oktobra 1926 ob 11. uri ponoči po težki bolezni, previden s tolažili sv. vere, udano v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega blagopokojnika se vrši v sredo 13. oktobra 1926 ob štirih popoldne iz hiše žalosti v Železnikih h. št. 74 na pokopališče Sv. Frančiška.

Sv. maša zadušnica za blagopokojnika se bo darovala v četrtek 14. oktobra ob osmih zjutraj v cerkvi Sv. Frančiška.

V Železnikih, 12. oktobra 1926.

Globoko žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

GOSPODJE IN DAME

nosijo v

JESENI in po ZIMI

samo

PEKO ČEVLJE,

ker je njih trpežnost, elegantna in moderna oblika nenadkriljiva.

Cene najnižje!

Stanje vloženega denarja nad 180 milijonov dinarjev ali 720 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju

Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Telefon štev. 16 — Ustanovljena l. 1889 — Poštni ček 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

LJUBLJANA, Prešernova ulica.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še **mesto Ljubljana** z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej **sodišča** denar nedoletnih, **župnijski uradi,** cerkveni in **občine** občinski denar. 89

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je **denar tu popolnoma varen.** Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Dopisi

KRANJ. (Pouk francoskega jezika.) Francoski krožek v Kranju otvori letos učni tečaj francoskega jezika za začetnike. Pouk se bo vršil na gimnaziji trikrat na teden zvečer med šesto in osmo uro. Poučeval bo prof. Mariuko. Kdor se želi pouka udeležiti, naj pride v petek, dne 15. t. m. v gimnazijo (I. nadstropje) ob 6. zvečer, da se vpiše in da se po skupnem dogovoru določijo dnevi pouka. Na tečaj se opozarjajo posebno trgovski in obrtni uslužbenci, državni in privatni uradniki in uradnice. Sprejmejo se tudi učenke zadnjih dveh letnikov osemrazredne dekliške šole in učenci obrtno-nadaljevalne šole primerne starosti in izobrazbe. Ukovina znaša za vsakega udeleženca 20 Din mesečno, ostale stroške krije krožek iz svojega. Konverzacijske večere za v francoskem jeziku že izvežbane člane vodi tudi letos s priznano spretnostjo gdč. Katinka Jugovič. Obisk je dober. Knjižnica Francoskega krožka je do nadaljnjega odprta vsako sredo od 5 do 6 popoldne.

RAČJE PRI MARIBORU. Tukajšnji občinski odbor je votiral v svoji seji dne 10. t. m. Din 500 za poplavljence. Posnemajte!

LITIJA. V najkrajšem času nas zapusti naš vrli, nad 25 let delujoči član podpisanih društev g. šolski upravitelj Bernard Andolšek. Da se zamoremo od milega nam brata in učitelja primerno posloviti ter da mu izrečemo svoje priznanje za njegovo neumorno in uspešno, nad eno četrtstoletje trajajoče kulturonosno delovanje v Litiji, priredé podpisana društva poslovilni večer v sredo 13. t. m. ob 20. v restaraciji na Pošti. Pevsko društvo »Lipa« zapoje slavljencu ob pol 20. podoknico, nakar se razvije povorka k Pošti. Vabimo vse člane in vse drugo občinstvo, zlasti učence in učenke g. Andolška, da se poslovilnega večera polnoštevilno udeleže. Sokol Litija-Šmartno, krajevna organizacija SDS, Gasilsko društvo Litija, pevsko društvo »Lipa«, podružnica CMD., podružnica Jugoslovenske matice.

ŠOŠTANJ. Mestna občina je 15letni jubilej Šoštanja, odkar obstoja kot mesto, proslavila s tem, da je popravila občinsko cesto, izvršila prepotrebno kanalizacijo in kupila drogove za napeljavo električnega toka iz rudnika v Škalah, da s tem izboljša razsvetljavo. Namesto razpadle brvi čez Paako pa se gradi most na betonski podlagi. Nadalje se je renovirala mestna hiša ter v razpadu se nahajajoči Gasilni dom, ki katerim se je uredilo dvoje lepih stanovanj, a istotako je občina napravila dvoje stanovanj tudi na Kolškovi hiši, ki je dal njena last. Da se nadalje odpomore stanovanjski bedi, zida občina novo petstanovanjsko hišo, ki bo tekom enega meseca izročena svojemu namenu. Temeljito sta nadalje renovirani obe šoli. Pri ljudski šoli se napravi dozidek za štiri razrede. Konsijski ogled je že opravljen in ako bo vreme količkaj ugodno, pride dozidek že letos pod streho. Občina nosi težko breme vzdrževanja ljudske šole s 85 % vseh stroškov. Meščansko šolo pa docela vzdržuje sama kljub temu, da ni niti polovico učencev iz domače občine. Za obrambo mesta in okolice pred požari je občina nabavila motorno brizgalno, katero dobimo še ta mesec. Agilnost je torej vsestranska in hvalevredna. Razume pa se, da je zato potrebno denarnih sredstev, katere mora občina dobiti z dokladami. V največji meri bo vse te izdatke občina krila z dokladami, ki jih največje šoštanjsko podjetje dolguje še za leto 1924 in 1925. Podjetje se naravno plačilu teh doklad upira, kar mu pa ne bo pomagalo, četudi so se sami socijalisti skupno z nemškutarskimi kapitalisti začeli zanj zavzemati. Šoštanjski sloji so tekom zadnjih časov imeli priliko spoznati pravo barvo socijalistov, ki se ogrevajo za kapitalistična podjetja. Lahko rečemo, da so socijalisti izgubili ves ugled in da se bodo v bodoče zastonj drli proti kapitalistom, ker vsi šoštanjski sloji uvidevajo, da ravno socijalisti nastopajo proti ubogim in za kapitalista tudi tedaj, kadar je čas in prilika, da se od kapitalista dobi, kar je zahtevano.

Fran Korošec, urar, Ljubljana, **Barvarska steza 6** (I. nadstr.) ob (dohod iz Poljanske ceste ob hiši štev. 7.) sprejema in popravlja vsakovrstne ure trpežno hitro in ceno ter daje 1 leto garancije. Nadalje izdeluje vse specijalne dele za ure itd.

POZOR, Zopet znižane cene!

Josip Šlibar

POZOR, Zopet znižane cene!

Ljubljana, Stari trg 21, — poleg Zalaznika

Kontenina rujava	Din 7·—, 10·—, 12·—	Angleški popleni za obleke in srajce	Din 36·—, 40·—, 45·—
Kontenina za rjuhe	Din 27·—, 29·—, 34·—	Raztično blago za ženske obleke	Din 9·—, 16·—, 32·—
Angleški šifon	Din 12·—, 15·—, 19·—		
Robci, tucat	Din 48·—, 70·—, 90·—		

Čisto volneno blago za ženske široko 110—130 cm Din 40·—, 70·—, 120·—
Prima moški štofi lodni, kamgarni in drugi Din 90·—, 200·—, 300.

g775

Vsako sredo in soboto prodaja ostankov.

Premog in drva

nabavite najceneje pri tvrdki Vetepič Rudolf. Na zvezdi 61. L. Vodmat. 204

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Trgovski potnik

dobro vpeljan v celi Sloveniji, Hrv. Zagorju in Primorju s la referencami **želi mesto premeniti.**

Ponudbe pod **„Manufakturist 94"** na oglasni oddelek „Jutra" 107 4

Važno za izvoznike lesa!

Uprava lesno-strokovnega časopisa „IL LEGNO" Milano namera izdati zač tkom januarja 1927 drugo naklado

LESNEGA ADRESARJA 1926-27 [illegible] lesnih firm Italije.

Kakor v prvi nakladi bo vsebova LESNI ADRESAR naslove vseh v lesno stroko spadajočih italijanskih firm, poleg tega pa v dodatku še seznam pomembnejših inozemskih proizvajajočih in trgovskih firm te stroke.

Cena za uvrstitev v ta seznam je določena z **Lit. 15·—.** Navedeno bo besedilo tvrke, njena trgovska ali obrtna stroka in natančen naslov.

K besedilu samo ne bo uvrščene nobene reklame, zato pa bodo dodani oglasi na barvastih listih kakor tudi zaglavne ali v znožne reklame. Cene so sledeče:

Oglasi Barvasti listi:

Velikost tiskane površine enemu cele strani (155 x 110 mm)	cela stran	Lit 200·—
	pol strani	„ 110·—
	četrt strani	„ 75·—

Zaglavne ali znožne reklame:

Preko enega stolpa (velikost 24 x 54 mm)	Lit 50·—
Preko dveh stolpov (velikost 24 x 110 mm)	„ 75·—

Cena adresarja Lit 30·—

Naročila za oglasi in predbeležbe za adresar sprejema obenem z naročilom odgovarjajočega zneska:

Generalno zastopstvo za inozemstvo:

[illegible] TRIESTE Viale XX Settembre 55 Telefon 33-[illegible]

✝

Naše najdražje, naš nepozabni preljubljeni sin, oziroma brat, vnuk in nečak, gospod

Ivan Kajfež

je v cvetu svojih dvajsetih let, ob sinji Adriji v Opatiji, kamor si je šel iskat preljubega zdravja, po daljšem bolehanju boguvdano izročil zlato svojo dušo Vsemogočnemu ter odhitel k ljubi svoji mamici v večnost.

Blagi pokojnik se prepelje v Kočevje, odkoder se vrši dne 14. oktobra 1926 ob pol 17. uri iz hiše žalosti št. 235 pogreb in položitev k večnemu počitku v lastni rodbinski grobnici na mestnem pokopališču v Kočevju.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farnih cerkvah v Kočevju, Banjaloki, Opatiji in Ljubljani.

Čast spominu blage plemenite duše!

KOČEVJE, dne 11. oktobra 1926.

Žalujoči ostali.

✝

Javljamo tužno vest, da je po dolgotrajni bolezni preminul naš velezaslužni in dolgoletni podnačelnik, gospod

ANTON HAFNER

posestnik in lesni trgovec

Pogreb blagega pokojnika se vrši v sredo dne 13. t. m. na domače pokopališče.

Njegovo vzorno delo in neumorna vztrajnost nam ostaneta v trajnem spominu in v nadaljno vzpodbudo.

ŽELEZNIKI, 11. okt. 1926.

Hranilnica in posojilnica v Železnikih.

René La Bruyère: 8

Hektorjev meč

Roman.

»Bogme naveličal sem se oboževati častitljiva leta gospe de Gétonville. Stopite vi na njeno mesto in jamčim vam, da se neutegoma domislim pravih besed.«

»Jaz, gospod?... Nikoli še nisem poizkusila igrati; bila bi kaj slaba komedijantka.«

»Dajte, nikar se ne zarecite! Med vso to družbo vam ni enake za vlogo Silvije v »Igrah ljubezni in naključja«. Slišim vas še, kako prelestno ste rekli ob kovačevem vodnjaku: »Ime mi je Chaillette«.. V nemajhno radovednost me je pripravila ta vaša Chaillette s svojo platneno ruto in svojo lepoto, po kateri bi jo bil človek imel za vojvodinjo!«

»Odklanjam pred vsem primero z vojvodinjami. Romadski fevd še ni vojvodina, kar jaz vem. Slab poznavalec obrazov ste, gospod; neka kanonica, ki jo oba poznava, bi vedela kaj povedati o tem.«

»Porednica! Lahko bi se maščeval s tem, da bi vam rekel, kakor Dorant svoji Silviji: »Ni ga ne dostojanstva ne rodu, ki bi se mogel kosati z vašo lepoto.« A dostojanstvo ubogega oficirja-začetnika je premalo sijajno, da bi si smel dovoljevati toliko ceremonij. Če ste me imeli za imenitnega gospoda, ste se zmotili. Razen starih pergamenov, ki izpričujejo moje sorodstvo z gaskonjskimi Pontguioni, je vse, kar imam na tem svetu in na kar gradim svoje upe, ta meč, ki ste mu blagovolili kumovati.«

Morda je res uganil mojo pravo, najnotranjo misel. Morda so moje dekliške sanje res blodile za nekakšnim princem, odičenim z vsakatero izkušnjavo bogastva in veličine. Toda koliko dražji od princa mi je bil že tisto uro ta smeli, odkritosrčni mladi oficir, ki je s svojim nedotaknjenim srcem na prvi mah osvojil malo Chaillette!

»O čem kramljata?« naju je zmotila kumica. »Gledalci bodo hudi name, dragica, ker jim odtezaš ljubimca.«

»Narobe, gospa predsednica; gospodična de la Romade mi je obljubila, da nastopi z menoj v »Igrah ljubezni in naključja«.«

»Res, srčece? Čisto sem pozabila, da imajo to bolezen tudi že po samostanih. Vsak nunica je dandanašnji junakinja v kaki drami.«

»Toda ne Silvija, kumica! Gospod de Pontguion me vabi preveč lahkomiselno: za nič na svetu se ne bi upala...«

»Kaj za to! Saj lahko izbrišemo tisti kos naslova, ki te plaši.«

»Nu prav; če tudi vi želite, kumica, poizkusim »Igre naključja«.«

Toda bilo je pisano, da ne bom igrala komedije ne s tem, ne z drugim naslovom.

In vendar sem se lotila svoje vloge z vnemo, ki bi bila najinim poslom zastran poseta Hodebockovih zelo na kvar, da ni skrbela zanje Sainte-Emérance.

S pretvezo, da mora ponavljati z menoj, si je vitez de Pontguion izprosil kumičino dovoljenje za novo svidenje. Pomnim, da mi je tisti dan povedal zgodbo svojega očeta, hrabrega oficirja-srečolovca, ki se je iz nepremagljivega nagnjenja odločil za vojniški stan. Ko je nekaj čas uspešno vojeval za vlade bivšega kralja, je sklenil ponuditi svoj pogum in svojo izkušenost mladi ameriški ljudovladi.

Tako je tudi storil. V bitki pri Georgetownu je bil ranjen in je umrl onkraj morja. Vse, kar je ostavil sinu — zakaj mati Michela-Hectorja je umrla že davno prej — je bil spomin na njegovo moško krepost.

Miche-Hektor, ki je težko čakal, da bi krenil po očetovih stopinjah, je ostavil briennsko vojno šolo kadet-plemič; kmalu nato je bil imenovan za podporočnika in je kot tak dobil zavidanja vredno mesto korneta pri Angoulemskih dragoncih.

Ganjeno sem se smehljala njegovemu mladeniškemu častihlepju in njegovim sanjam o slavi, ko je nastal pred hišo neobičajen hrup: riganje, pasji laež in strahovito rentačenje srditega človeka — ter naju zvabil na balkon.

Pogledala sem in ostrmela: pred vrati dvorca je odskakoval moj oče na ponorelem mezgu, ki ga je zaman izkušal ukrotiti. Žival, slabo naučena in mimo tega še vznemirjena po opletanju velikanskega rapirja, je ritala in brcala kakor obsedena. Vrli mož je bil že izgubil klobuk; v njegovih razširjenih očeh in v njegovih rokah, ki so se krčevito oklepale mezgovega vratú, je bilo toliko straha, da sem preplašeno vzkliknila:

»To je moj oče! Preklicana žival ga hoče vreči s sebe, Bože moj!«

Gospod de Pontguion je planil na ulico in je s krepko roko neutegoma pomiril upornega mezga.

Moj roditelj je s težavo potegnil noge iz stremenov, zahvalil rešitelja, ki se je nato poslovil, in stopil ves razburjen čez hišni prag.

Predsednik du Housseau, kumica in jaz smo mu priteklj naproti.

»Kakšno veselje prinašate?« je začela predsednica.

»Kakšno veselje?... Recite rajši, kakšno vnebovpijočo strahoto vam povem!... Moje časti so se lotili, sestrična!«

»Ali je mogoče?«

»Da... Moje časti, umejte me dobro... Moje časti... Znajte, sestrična: odrekajo mi pravico, da nosim rapir!«

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Priredite

Mestna Orjuna v Mariboru
priredi v soboto, 16. t. m. ob 20. uri v restavraciji »Vetrinjski dvor« družabni večer brez vstopnine, na katerega vabi vse narodno-zavedno občinstvo. 31187

Obrt

Modistka Ž. Mahnič - Gorjanc
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1 sprejema vsa popravila barunastih in flic klobukov, kar toemo in ceno izvrši. V zalogi baruntasti klobuki od 120 Din in flic od 90 Din naprej. 2

ŠTAMPILJE T. RABIČ Ljubljana KOLODVORSKA UL. 26

Veliko mesnico
lepo, na prometnem kraju, z vsem inventarjem prodam — Lokal tudi za delikatesno ali vinarno pripravna. Stanovanje kuren odstopim. — Ponudbe na upravo »Jutra« v Mariboru pod šifro »Lepa lokal«. 31163

Dekle
pridno in pošteno sprejmem takoj kot natakarico v gostilno na deželo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28564

Službe dobe

Za vezenje več pomočnic in učenk
sprejmem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 28479

Učenko
pridno in pošteno sprejmem v trgovino z mešanim blagom na deželi. — Predno-st imajo one, ki znajo nekoliko šivati. Ponudbe pod »Trgovina 12« na oglasni oddelek »Jutra«. 28475

Krojaškega mojstra
išlem. Ki bi prevzel konfekcijsko delo. Ogleditati se je: K. Pušnik, Tavčarjeva ulica 3. 28467

Brivskega pomočnika
mladega in dobrega delavca takoj sprejme L. Sedar, Kamnik. 28458

Učenca
sprejme v trgovino z mešanim blagom Ivan Rakuš, Selo št. 33 — Moste. 28232

Trg. pomočnik
manufakturist, dober prodajalec, se sprejme takoj. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Dobra trgovska moč«. 28265

Več polagalcev parketov
dobro izvežbanih, sprejme proti dobri plači Ivan Primožič, Beograd, Gavrilova ulica 28. 28255

Služinčad
Kuharice, sobarice, služkinje, pestunje, blagajničarke itd. dobe v Beogradu pojasnila o službah v Borzu Ekonomija, Vasina 11. 27554

Javna knjižnica v Ljubljani
sprejme
knjižničarko
za tri popoldneve (ali 2.—3. uro) v tednu. Reflektantke (vpok. učiteljice itd.) naj blagovolijo poslati svoje ponudbe in zahteve glede honorarja na oglasni oddelek »Jutra« pod znakom »Knjižnica«. 31168

Elektromonterja
solidnega in marljivega, za enakomerni tok (Gleichstrom), kateri razume tudi dobro ključavničar, in mehanična dela, sprejmem za vodstvo male električne centrale, takoj na stalno mesto. Ponudbe s spričevali na Granitno in lesno industrijo Oplotnica — Sl. Konjice. 31180

Več krojaških pomočnikov
za boljša dela sprejmem. — Pismena vprašanja: Pregled, Rečo pri Mariboru. 31191

Trg. pomočnika
mešane stroke, nad 21 let starega, dobro izvežbanega v manufakturi, takoj sprejmem. Ponudbe na upravo »Jutra« v Mariboru pod »Dober prodajalec«. 31189

Postrežnico
zdravo in pošteno sprejmem takoj za ves dan. Pozneje dobi event. tudi sobo. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28541

Vrtnar
izurjen v vseh panogah vrtnarstva, dobi stalno mesto na graščini na Dolenjskem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28451

Mizar. pomočnika
takoj sprejme Josip Pečnik, mizar v Žalcu. 28540

Pekovskega vajenca
poštenega, sprejme takoj v vso okrilo Ignac Perlan, pekarna v Letniku — pošta Rečica ob Paki. 28539

Provizij. potnika
za Srbijo, ki bi poleg svojega blaga prevzel še prodajo harmonik, išlem. — Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Harmonika«. 28531

Mizar. pomočnika
za stavbno in pohištvena dela sprejme Jenko, Bitnje, Bob. Bistrica. 28533

Trg. pomočnika
železnikarja, v svoji stroki popolnoma znožnega, agilnega, mlajšo moč, sprejme takoj ali s 1. novembrom Mihajlo Lapuh, Slovenske Konjice. 28535

Potnika
za obiskovanje strank — išlem za tekočino noviteto. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31194

Krojaškega pomočnika
sprejmem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 31178

Pomivalko
za restavracije, pridno in pošteno dekle, le z dobrimi spričevali, ki je že službovala v restavraciji, sprejme takoj restavracija »Pod skalco«, Ljubljana, Mestni trg 11. 28535

Izurjeno pletilko
za strojno pletenje takoj sprejmem na Starem trgu st. 20/I. 31184

Vi kupite samo „KONTINENTAL“
ker je najboljši in najcenejši pisalni stroj.
Samoprodaja
Ivan Legat,
Maribor, Vetrinjska 31
Telefon 434

Službe išče

Mesarski pomočnik
išče mesta. Cenjene ponudbe pod »Krepak« na oglasni oddelek »Jutra«. 28532

Gospodična
trgovsko naobražena, želi mesta za takoj ali pozneje kot prodajalka ali blagajničarka. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod znakom »Poštena 25«. 28511

Pletarski strokovnjak
(mojster) vsestransko izurjen, z večletno prakso v umetnem pleskarstvu v najokusnejšem slogu, oženjen, išče službe za takoj. Ponudbe pod »Dunajska šola 1912« na oglasni oddelek »Jutra«. 28275

Pisarn. delo na dom
prevzamem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 27930

Lesni manipulant
s trgovsko šolo, vešč nemškega jezika in vseh pisarniških del, išče mesta. — Cenjene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Lesni manipulant« 28448

Prodajalka
poštena in poštena začetnica želi službe v trgovini mešl. blaga. Gre en mesec brezplačno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28513

Dobra gospodinja
išče mesta pri boljši rodbini — najraje pa pri starejšem samskem gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28297

Gospodična
pridna in poštena, želi mesta v boljši gostilni ali kavarni. Zmožna kavelje — Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiva 92« 28492

Ločena žena
izvrstna vodstvo večje gostilne ali večjega posestva. Večletna prvovrstna spričevala. Ponudbe na upravo »Jutra« v Mariboru pod »Pošteno«. 31190

Stenografinja
perfektna, strojepisko, išče mesto blagajničarke ali pisarniške moči. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »St. 709«. 28510

Kot postrežnica
išlem službo za vsa dela od 7. do 3. popoldne. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28524

Šivilja
oblek in moškega perila gre šivat na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 28552

K otrokom
ali kot sobarica, išlem mesto. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 28553

Strojepisno delo
sprejmem na dom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Tudi italijansko in nemško«. 28548

Gospodična
z lastnim živalnim strojem želi premeniti službo radi družinskih razmer, če mogoče k šivilji. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 28547

Likarica
z večletno prakso, prevvrstna v likanju moških in ženskih oblek, želi vstopiti v službo v mestu ali na deželi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28543

Inteligentna gdč.
ki razume vsa dela ter govori slovensko in nemško, želi mesta kot opora pri boljši, stari gospej v Ljubljani. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 28565

Pisarniško delo
na dom prevzamem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 27930

Fina šivilja
za obleke, išče delo po hišah. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Samostojna 14«. 28560

Prodam

Sedlo
dobro ohranjeno in skoraj novi
škornji
takoj naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28496

Motorno kolo
2 HP, 2 prestavi, električna luč, prodam za 5500 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28495

Krasno jedilnico
takoj prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 28494

Avto
»Peugeot«, dvosedežen prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 28471

Pomožni motor
D K W naprodaj za Din 1250. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 28455

Francis turbino
11 HP, pader 3.7 m, proda radi nabave večje Vargazon, Središče ob Dravi 27955

Nagrob. spomenike
iz zelenega in rjavosivega granita, s krasnim bleskom, polirane, proda po močno znižani ceni radi spraznitve skladišča Granitna industrija Oplotnica — Slov. Konjice. 31181

Čevljarsko orodje in stroje
prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 28402

Goerz foto
Schlitzverschluss-kamera — 9 × 12, z dvojnim Goerz anastigmatom, prodam na 2 obroka za 2200 Din ter eno Reisekamero za 1000 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28409

Fotoaparat
13 × 18, z vsemi pritiklinami, prodam za samo 650 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 28564

Črn smoking
dobro ohranjen — ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31186

Underwood
pisalni stroj prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31196

Kupim

Hmeljevih drogov
smrekovih, lepih 6—9 m, kupim 3 vagone. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Takojnje plačilo 6« 28120

Registr. blagajno
z elektr. pogonom kupi Kmetec, Ljubljana, Kolodvorska ulica 20. 28550

Motor
10—20 HP, 440 voltov, istosmerni tok (Gleichstrom) — kupi Miha Kavčič, Dravlje pri Ljubljani. 28504

Stroj za zvijanje
(Spulmaschine) na nožni pogon kupi Tajner Franc — Dol. Toplice. 28530

Turbino
vodno, dobro ohranjeno, za ca. 4 KS kupim. Ponudbe pod »Turbina« na oglasni oddelek »Jutra«. 28532

Dobava
Razpisujemo na podlagi zakona o drž. računovodstvu dobavo 30 zvitkov strešne lepenke in 3 železne plošče 10 mm močne. Vsi pri podpisani. Direkcija drž. rudnika Zabukovca, p. Griže, 9. oktobra 1926. 28527

Dobava olj in masti
Podpisana direkcija razpisuje dobavo 1920 kg mineralnih strojnih olj in masti. Interesentom pogoji na razpolago. Direkcija državnega rudnika Zabukovca, p. Griže, dne 9. oktobra 1926. 28526

Pridelki

Jabolka
Gospodarska zveza ima na zalogi izbrana štajerska jabolka v zabojih po ca 30 kg po ceni Din 3.50 za kg. 28545

Suhe hruške
maslenke dobavim v vagonskih množinah. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Ugodna cena«. 28525

Posest

Kupim hišo
ali manjšo vilo, eno- ali dvodružinsko, oddaljeno do pol ure od Ljubljane — v ceni do 200.000 Din — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Takojšnja kupnina«. 28508

Kupim hišo
eno- ali dvodružinsko v Ljubljani ali predmestju — do 105.000 Din — Plačam takoj. Ponudbe pod znakom »Plačam takoj 07« na ogl. oddelek »Jutra« 28507

Lepo hišo
enonadstropno, z vrtom in velikim hlevom ter shrambo, sposobno za vsako obrt — 5 minut od kolodvora v Logatcu, prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 28460

Lokali

Garažo
za več avtomobilov takoj odda Florjančič, Karlovška cesta 22.

Trgovino
z mešanim blagom z zalogo in inventarjem ter stanovanjem, na prometnem kraju, pri farni cerkvi pod zelo ugodnimi pogoji oddam — Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Na Gorenjskem« 28306

2 pisarniški sobi
v bližini sodišča oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 28388

Majhen lokal
v sredini mesta išlem. — Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Lokal 118«. 28296

Gostilno
na račun ali v najem vzame takoj žena z osebno pravico za gostilniško obrt. — Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Oktober 27«. 28537

Velik hlev
vzamem v najem. Ponudbe pod »Hlev« na oglasni oddelek »Jutra«. 31171

Stanovanja

Sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, v sredini mesta išče gospod. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Solsiden 73« 28473

Dva gospoda
sprejmem na stanovanje in zajtrk. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 28468

2 opremljeni sobi
s hrano in oskrbo, v bližini glavne pošte takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 28469

Stanovanje
obstoječe iz 3—4 sob, lahko tudi izven mesta, iščem s 15. oktobrom ali 1. nov. — Ponudbe z navedbo cene na ogl. oddelek »Jutra« pod »St. 2525«. 31179

Zakonski par
brez otrok, išče stanovanje 1—2 sob s kuhinjo. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Brzo«. 28243

Sobo ali sobico za souporabo
(tudi podstrešno) ob posetu Ljubljane, tedensko enkrat ali dvakrat, iščem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Plačam dobro« 31170

Sobo z 2 posteljama
in posebnim vhodom, oddam v sredini mesta. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31175

Sobo
parketirano in z električno, s souporabo kopalnice, oddam s 1. novembrom. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31177

Prazno sobo
nasproti sodišča, oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem odelku »Jutra« 31174

Sostanovalko
uradnico sprejmem takoj v lepo sobo sredi mesta, k gospodični uradnici. Električna razsvetljava. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 28563

Prazno sobo
z električno razsvetljavo, oddam s 1. novembrom. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28560

Gospodično
sprejmem na stanovanje. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28534

Opremljeno sobo
brez perila in postrežbe oddam gospodični. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 31172

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom išče gospod s 15. oktobrom. — Ponudbe s ceno pod šifro »Trajno 9« na ogl. oddelek »Jutra«. 28549

Sobo
lepo opremljeno, z elektr. razsvetljavo, takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28485

Opremljeno sobo
veliko, svetlo in zračno, z električno razsvetljavo ter posebnim vhodom, oddam s 15. oktobrom. Eventuelno **oddam tudi 2 sobi skupaj.** Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28542

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam visokošolcu s hrano event. tudi brez, s 15. oktobrom v Dalmatinovi ulici št. 10 — pritličje. 31173

Stanovanje
z 2 sobama, kuhinjo in pritiklinami, v Ljubljani ali event. na periferiji mesta, išče mirna, mažna družina brez otrok. Ponudbe z navedbo cene na ogl. oddelek »Jutra« pod znakom »Stanovanje 57«. 28537

Lepo sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, oddam s popolno oskrbo solidnemu gospodu ali gospodični v Židovski ulici 6/I. 28538

Sobo
eno veliko solnčno, ali dve manjši, opremljeni, s posebnim vhodom, v bližini univerze, išče univerzitetni profesor. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Samec«. 31169

Krasno stanovanje
v sredini mesta obstoječe iz kuhinje, 7 sob in pritiklin (2 sobi s separatnim vhodom) takoj lahko oddam. Ponudbe pod šifro »Najemnina za 8 mesecev« na oglasni oddelek »Jutra«. 31178

Zračno sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, oddam dvema akademikoma. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 28556

Stanovanje
obstoječe iz 1 sobe in kuhinje oddam zakoncema brez otrok. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Nagrada 1000«. 28559

Sostanovalca
sprejmem na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 28567

Takoj stanovanje
moderno, obstoječe iz treh parketiranih sob, kuhinje, kopalnice, solnčne, velike verande in pritiklin, z električno in vodovodom, oddam s 1. novembrom mirni stranki za ceno 1400 Din mesečno. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Solnčna lega«. 31195

Dijaka
1—2 vzame na stanovanje in hrano profesor. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 31193

Opremljeno sobo
z razgledom na vrt, oddam tudi s hrano poštenemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 31192

Opremljeno sobo
prepro to in čisto išče mlad gospod. Ponudbe pod »Poseben vhod« na oglasni oddelek »Jutra«. 31183

Dopisi

Dve mlade in fletne
iščejo ljubčke prijetne, kdor naju hoče ljubiti mora takoj se pismeno oglasiti! — Na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Angelček in Parkeljček«. 28523

Resno 37·
Obžalujem, prepozno ob 2 uri prejel. Iskreno želim ponovno

Ženitve

Katera gospodična
bi poročila dobro situiranega invalida — obrtnika srednjih let. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Hrepenenje po ljubezni«. 28417

Živali

Lipicanski kobili
polletni žrebički poceni naprodaj. Oskrbništvo grašč. Plevna pri Žalcu. 28529

Golobov
več parov čistih črnih pavčkov naprodaj v Ljubljani, Ilanska cesta 27. 28561

Konja
srednjevelikega, trpežnega, brez napak, event. tudi kobilo prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 28396

Rujav hrt
se je zatekel v Šmednik. Lastnik naj se zglasi v pisarni dr. Josipa Copadra, Ljubljana, Miklošičeva c. st. 20. 28562

Glasba

Gramofonisti!
Prihranili si boste denar in jezo, ako izročite Vaš pokvarjen gramofon nam v popravilo. — V naši delavnici se izvršijo vsa popravila strokovno in ceno. Nadomestne dele imamo vedno v zalogi. **A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva 5.** 231/III

Vijolinski bas
skoraj nov, z posebno dobrim glasom prav ugodno naprodaj. Naslov v trafiki Blaž Dunajska cesta 12 28259 a

Kapital

Družabnike
z vlogami ne pod 100.000 Din išče dobro vpeljano, staro trgovsko podjetje za povečanje svojih obratov. Ponudbe do 31. oktobra na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Delo« 28454

15.000 Din posojila
iščem za specijalno podjetje, katerega še ni v državi SHS blago brez konkurence, za prvo leto zasigurano 8—10.000 Din čistega dobička. Pogodba obojestranska za eno leto. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Posojilo 15« 28018

Privatno posojilo
180.000 Din vzamem proti vknjižbi na prvo mesto moje hiše v Zagrebu, na 4 leta, proti 9% obrestovanju s pravico posojilojemalca isto proti trimesečni odpovedi tudi pred tem rokom vrniti. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Posojilo P. J.« 28538

Industrija
edina te vrste v državi, ob začetku obratovanja, katere izdelki so zaščiteni s visoko uvozno carino, odda zastopstvo proti založitvi 30.000 Din — kot del glavnice. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pharmakemika«. 28574

Družabnika
agilnega mizarja s 35.000 Din sprejme tovarna na Gorenjskem. Ponudbe pod »Spreten mizar« na oglasni oddelek »Jutra«. 28487

Razno

Znamke
Kdor pošlje 10 Din dobi moj baš izišli novi **cenik znamk** št. 3 in k temu 50 različnih bolgarskih znamk. **Izidor Steiner** trgovina maraka, Brod na Savi. 27848-a

Katera gospa vdova
bi sprejela na domačo hrano železniškega nameščenca, naj javi naslov na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Zima«. 31182

V Goričanah je voda odnesla pri poplavi 3 vozove
Najditelja vljudno naprošam za vrnitev istih proti nagradi. — Andrej Jenko, Goričane 23. 28566

Modni salon z klobuk Djukanović LJUBLJANA Sv. Petra c. 27
nasproti hotela Tratnik
priporoča vojo boga zalogo
filc in aržunast klobuko
po najnižjih cena
popravila
Snatr obliki
reto

Opozarjamo

vse interesente, da se pri pismenih vprašanjih, ki nanje upravništvo pismeno reši, brezpogojno priložiti poštnino in manipulacijsko pristojbino v znesku Din 2·—. Posebno opozarjamo na to one stranke, ki žele, da se jim po pošti pošlje naslove od malih oglasov. Vsa vprašanja in prošnje glede naslovov od „malih oglasov“ bodo romale v koš, ako ne bo priloženih **Din 2·—**

Priporoča se
damska konfekcija in modni atelje
T. Kunc
Mestni trg LJUBLJANA Pod Trančo 2

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi 211
Rajko Turk, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova 9 nasproti glavne carinarnice
Vse informacije brezplačno

Damske plašče

vseh modnih barvah iz čistega volne od Din 390 do 780 nudi **F. in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.**
Izdelava izvrstnih vsak večer od 6 do 8 ure

Mehanična delavnica Anton Kozina
Ljubljana, Cegnarjeva ulica štev. 12
(blizu deželne bolnice)
Izdeluje: razne inženjerske ter šolske pripomočke
Popravlja: geodetske, hydrometrične, foto aparate, ris. orodje in izvršuje vsa v precizno mehaniko spadajoča dela 10668

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se nanovo preobležejo.

ZAHVALA

Za mnogo izkazana sočutja povodom prerane izgube našega ljubega sina, brata, svaka in strica, gospoda

Poldeta Pretnarja

rez. peh. narednika in zasebnega uradnika

izrekamo tem potom našo najtopleje zahvalo vsem, ki so se ga kakorkoli prijazno spominjali.

Osobito pa se zahvalujemo čč. duhovščini g. dr. V. Cerovinkotu; bralnemu prevskemu zboru, požarni brambi in vsem sokolskim društvom dalje sem njegovim tovarišem in vsem darovalcem krasnega cvetja ter končno vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

V Brasovčah 11 oktobra 1926

Žalujoči ostali

Najlepš hotel pension
v Hrvatskem Primorju
n to za Slovenijo najbližji. Vam do danes se o oznan. v kra n rtn legantik ob morju, c l eto otvorjen edin na Sušaku z gorkimi morskimi moderno opremljenimi kopelmi na so idnem jugu, bostre b, doma o kuhinjo, nevsetno n zk mi c nam, sobe s krasnim razgledom n morje, mogoč prehod dneno na Reko, najlepšo Slovenka priporočam se **IVANKA GOGALA** Park hotel pension, Pečine ušak telefon stev 9
Priporočajte se

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.